

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

SONDAGEN DEN 8 FEBRUARI 1920.

ILLUSTRERAD TIDNING

HÖGMAN

GRUNDAVD AV FRITHIOF HELLBERG

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

HUVUDREDAKTÖR:
ERNST HÖGMAN.RED.-SEKRETERARE:
EBBA THEORIN.

"Sainte Devote", Havets och Monacos skyddshelgon.

Av Dolores Örn.

DEN KOSMOPOLITISKT skiftande publik som om förmiddagarna tager sina promenader bland palmer och rosor på Monte Carlos terrasser, invid det solgnistrande safirblå Medelhavet, eller vid tetiden utanför Café de Paris intar sina förfriskningar till tonerna av ett zigenarkapell, konverserande om den senaste societetsskandalen eller den lycklige vinnaren av några hundratusen därinne i Monte Carlos skimrande gyllene salar, där en liten vit spelmark, representerande 5 francs, kan bringa sin ägare jordisk välmåga om han är en av Drottning Fortunas utkorade — denna blaserade, raffinerade och nervskälvande publik bjudes årligen det festliga firandet av en helgonlegend, som för tankarna tillbaka till begynnelsen av vår tidsräkning.

Monaco, vars klippor och naturliga hamn erbjödo ett värderat skydd, var redan i den prehistoriska tiden befolkat, varom forn lämningar och i grottorna inhuggna tecken vittna, såväl som ruiner av fästningar på alpernas spetsar.

Vid tidpunkten för Roms byggande drogo fenicierna hit och uppförde ett tempel åt sin Gud — och det är från detta folk Monaco fick sitt antika namn Herkules hamn, "Menouakt", som grekerna sedermera för samklangens skull gjorde till "Monoikos".

283 år efter Kristi födelse föddes flickebarnet Devote på Korsika i den gamla romerska kolonien Mariana, som då var landets huvudstad och regerades av en guvernör.

Devotes familj.

Övre bilden: Processionen med relikerna av Sainte Devote, Monacos

var ryktbar och rik, men levde i hedendom och sedefördärv; försynen gav emellertid Devote en kristen amma, som med en mors kärlek ingav henne trons eld och kärleken till Gud. När barnet förstod hennes läror döpte hon henne till Devote som betyder: helgad.

Hennes ungdom förgick under bön, fasta och köttets spåkelse och efter föräldrarnas död bodde hon hos ett par präster, där hon undervisade unga flickor i bön och kristliga dygder.

Vid slutet av år 302 beslöt kejsarne Diocletianus och Galerius att förgöra de kristne. Diocletianus, som från början var emot grymheten, tvingades att ge sitt bifall sedan gudarnas orakelsvar fallit och det lydde: massaker av de kristna. Filosoferna och politikererna understödde med kraft det nödvändiga och rättvisa uti att det kristna blodet skulle flyta.

Den grymmaste av hödlarna var en dacier vid namn Barbarus, som kejsare Maximien Hercule haft med sig från Donaus stränder. Denne beordrades till Korsika med

sin flotta, där han vid sin ankomst samlade landets förnämsta familjer och högsta officerare till en lysande bankett.

Bland gästerna befann sig Eutychius, en av de inflytelserikaste senatorerna på ön, hos vilken Devote sökt skydd vid flottans ankomst.

Trots att han själv var hedning, hade Eutychius rörts av den unga flickans dagliga förödmjukelser, spåkningar och kvalfulla liv — och bett henne att i någon mån lindra sina botövnin- gar. Men hennes

skyddshelgon. — Nedre bilden: En morgonpromenad på Kasinos terrass.

milda vältalighet då hon svarade honom, förklarade hennes drag på ett så underbart sätt, att Euty chius ej kunde uthärda blicken från hennes av en överjordisk glans strålande ögon.

Han gav henne därefter full frihet att utöva sin religion utan vidare kontroll.

När man nu under festens lopp bland de kristna nämnde Dévöte, fordrade Barbarus av Euty chius hennes utlämnande.

Denne försvarade varmt hennes heliga liv och nekade trots hotelser att lämna ut henne till bödlarna.

Detta försvar förödmjukade Barbarus, som några dagar senare lät förgifta Dévötes beskyddare, som således dog för att han skyddat en kristen.

Då Dévöte leddes inför domstolen och fick befallningen: "Offra åt gudarne!" svarade hon: "Jag offerar dagligen mitt lov till den ende rätte Guden. Edra idoler av sten och metall föraktar och avskyr jag."

Upptänd av vrede dömde Barbarus henne till döden genom stenkastning.

Småleende åt höjden lät hon binda sig och när man släpade den späda kroppen över vassa stenar tills den var en enda sargad massa, sjöng hon: "Välsignad vare du, min frälsare, som värdigas mottaga mig i din himmel och giva mig livsens krona."

Hennes lugn och tålmod ökade Barbarus raseri och han befallde att hon skulle läggas på sträckbänken.

Dévöte tycktes inte märka vad som försiggick omkring henne. Med ögonen mot höjden bad hon: "O, Gud, du som rannsakar hjärtan och njurar och skapade världen med ditt ord, hör din tjänarinns bön: mottag bland dina utvalda Euty chius, som dog för min skull." Och till sist blev hennes röst klar och genomträngande och hon ropade: "Frälsare, mottag min själ! Det är för dig jag lider."

Och från himlen svarade en röst: "Din bön är beviljad, min trogna tjänarinna". Och man såg en vit duva sväva mot höjden i det Dévöte uppgav andan.

Barbarus hade givit order att Dévötes kropp efter att ett dygn ha blivit prisgiven åt hopens förölämpningar skulle brännas och askan strös för vinden. Men under natten sände Gud prästerna Bennatus och

Apollonius, vilka lyckades förmå väktarna att utlämna kroppen. Dévötes lärjungar smorde den med väluktande oljor och svepte den i dyrbara kläden, varpå de lade den i en sirad kista, som de skyndsamt buro ned till stranden, där en kristen, vid namn Gratonius, tog den i sin båt för att före daggrynningen styra mot Afrika.

Mot aftonen uppstod en häftig storm och båten, som läckte, hotade att sjun-

Ett par varmblodiga vinterbåderskor i Monaco.

ka. Utom sig av trötthet insomnade Gratonius och den heliga Dévöte visade sig för honom i en dröm, sägande: "Stormen skall bedarra. En vit duva skall föra dig till Monacos stränder och där skall du begrava mina kvarlevor."

Gratonius vaknade och såg en vit duva, som svävade över båten, vilken av osynliga änglahänder fördes mot stranden till en vacker grön dal.

Monacos kristna, som lockades till stranden vid åsynen av en farkost utan segel eller åror, fördd av osynliga händer, med en vit duva som lots, mottogo med lovsånger helgonets kropp. Och där nere i Condaminekvarteret där den vita kyrkan ligger mellan klipporna, jordades Sainte Dévöte. Och kyrkan bär hennes namn.

Historien förmäler även hurusom D'Antinope, en rik florentinare, i slutet av XI seklet sökte röva bort S:te Dévötes kvarlevor för att göra sin fädernestad rikare på relik.

Han lyckades föra dem ombord på sin båt. Men när vinden, som förde alla andra skepp till havs, fyllde hans segel, förmädde den inte rubba hans skepp. Varken åror eller brisar hjälpte. Då detta mirakel väckte misstankar, upptäcktes rovet — och Monacos och havets skyddshelgon fördes i triumf åter.

Till åminnelse brännes årligen på kvällen den 27 januari en båt framför kyrkan S:te Dévöte, på det helgonet ej må kunna ge sig ut till havs. Skenet från bålet, gnistkaskaderna och braketen då en plank brister, väcker ett jubel i folkmassan som höres vida ut över Medelhavet, där reflexerna från lågorna som röda blodfläckar markera vägen där martyren drog fram för mera än tusen år tillbaka i tiden.

Men Dévötes kvarlevor eller relik är o numera förvarade i katedralen uppe på klippan i Monaco, där ett särskilt kapell är vigtt åt Sainte Dévöte. Därifrån går den 27 jan. en högtidlig procession med ärkebiskopar, biskopar, präster och korgossar i en lång slingrande linje nedför den pittoreska sluttningen mot den lilla vita kyrkan mellan klipporna, där legenden säger att S:te Dévöte landade. Relikerna bäras av fyra präster under ett gyllne miniatyrkapell.

Och främlingsströmmen ser på ceremonien med intresserade, likgiltiga eller förvånade ögon.

"Ett helgon som levde för 1,617 år se'n", säger en.

"Låt oss gå in i Kasinot och se om det bringar tur att sätta på n:o 16 och 17", svarar den andra — ty i Monte Carlo tar man vara på alla ödets fingervisningar — och själva helgonen anlitas för att beveka Fortuna!

PÅ STUPEN MOT SJÖN.

*På stupen mot sjön där ser jag dig gå,
på backar i blekande sol,
och alltid står grödans gulnade strå
i vindstilla luft kring din kjol.
Från vilande vass mot gårdens hus
du stiger med stilla steg
i mognadens ständigt gyllne ljus
kring dig och din faders teg.*

*Men själv är du värligt späd som förr.
Jag vet ej vad öde du fått.
Blev vägen dig gen till lyckans dörr?
Blev sorgen din levnads lott?
Den väldiga gamla lönnen står kvar
och stugans gavel vid den.
Lilla Stina i Rörnäs, mor och far
är döda — lever du än?*

C. J. ENGSTRÖM.

Vid aperitiftimmen utanför Café de Paris.

Äkta Siden- & Spetsdepôt

LINNÉGATAN 38
HISS.

Äkta Spetsar, Kragar, Motiv,
Handbroderier, Lingerie m.m.

Bland Europas Ruiner. Av Eira Hellberg. I. "Stackars Gud!"

NÄR RUMÄNERNA TÄGADE IGENOM en liten stad i Siebenbürgen stod en ung godsägarefru med sin dotter i dörren till ett hus. Hon hade kommit till fots från sin lantegendom, därför att där icke längre fanns något av det, som är nödvändigt för livets uppehälle. De rumäniska officerarne hade tagit all säd, allt mjöl, allt matförråd, alla hästar, kor, svin, höns, ankor, alla möbler, allt porcelin, allt husgeråd, ja fönstren hade de lyft ur och lagt på lastvagnar. De möbler de ej kunde medföra hade de skurit sönder och slagit i spillror. Ty det hade varit ett rikt ungt hem och icke endast silvret och linnet voro dyrbara. Familjens kläder ända intill lintygen för den sexåriga flickan hade medtagits, och så som de gingo och stodo vandrade änkan och dottern in till staden för att få skydd och mat.

Hon stod stödd mot dörrposten och såg tiggande den främmande truppen draga förbi. I hennes klänning satt rosetten med de ungerska färgerna.

En rumänisk officer, som snubblade mot trappan, såg upp och blev varse bandet.

— Tag bort det där! ropade han hotande.

Men den unga kvinnan rätade upp sig, blodet steg i kinderna och hon svarade:

— Nej, jag är ungerska.

Truppvadlingen gjorde halt och bildade front och den ungerska damen fördes fram för kommenderande officeren.

Han pekade på hennes rosett:

— Förklara er! Varför bär ni det tecknet?

— Därför att jag är ungerska, svarade hon. Där i er tross föra ni min och mitt barns hela egendom med er. Min man har fallit för rumäniska bajonetter. Jag var denna morgon slottsfru och är nu tiggerska. Makten är er. Men min nationalitet kan ingen beröva mig. Den är den enda rikedom som är min.

— Såå, svarade officeren. Jag skall lära er att Siebenbürgen ligger i Rumänien.

Man slog på trummorna och blåste i trumpet och då folket strömmade till bildades av rumänerna en öppen fyrkant på torget. Den ungerska adelsdamen kläddes av och piskades tills blodet strömmade från hela hennes kropp. Hennes lilla barn tvangs av befälet att åse bestraffningen.

Händelsen är i och för sig icke värd att nämnas. Rumänerna älska piskan och många hundra ungerska män och kvinnor ha dött under den, sedan Frankrikes och Englands vapenbroder begynte sitt plundringståg i det vapenlösa landet. Denna kvinna blev vansinnig av skammen och dukade under för de själsliga och kroppsliga skadorna.

Jag berättar händelsen blott för att ni skall veta vem som sade Stackars Gud.

Det var det lilla barnet, som såg på.

Veckor ha förflutit sedan denna stund, men för sexåringen finnes ännu blott ett begrepp: Stackars Gud.

Hon hade inga jämmerrop, tårar eller böner, inga tröste- eller smekord. Hon knäppte blott hårt sina händer och viskade: *Stackars Gud!*

Jag har sett in i flickans ögon.

Hon bor ute i en godsvagn, som står på ett sidospår vid en station i Budapest. En ungersk kvinna

Vi inleda härmed raden av skildringar från de av kriget hemsökta trakterna i sydöstra Europa, som fröken Eira Hellberg i egen skap av Iduns korrespondent genomreser. Den brodd av en ny tid, som hon trodde sig få se skjuta upp ur de härjade trakternas mylla har i stället visat sig vara en hemsk äring av farsoter, förtryck och lidande.

med sex egna barn tog henne till sig och flydde över gränsen.

Jag har sett in i flickans ögon. — Barnets förfäran förklarade själen, den sjönk under gränsen för vardagens liv och känslor. För henne var Gud den fullkomliga makten och godheten. Och hon insåg att när människorna äro sådana, är det främst med Gud man skall ha medlidande. Med Gud, som vill att envar skall vara god, mild och fin. Men människorna bryta sig in i hennes småflickdrömmar, de döda far, stjäla hemmet och brödet, klä mor naken på torget och piska henne. — Och mor dör. Och ingen hindrar det.

Hennes hjälplösa förtvivlan måste glidit hela skalnan igenom och kvar blev blott vissheten:

Stackars Gud!

När ni därhemma nämna namnet Europa se ni i edra tankar ett myller av nationer och människor, ni resa genom länder med sköna byggnader, rika muséer, idogt arbetande skolor, ni dröja beundrande vid kultur i tankar, konst och dagligt liv.

Ack —

Europa är i dag också något annat. Ett fält av ruiner. Det är icke bara i gränstrakterna som sönderskjutna kyrkor, raserade borgar, grusade husmurar och brända tomter spöka mot en nattsvart himmel. Det finnes ett Europa bakom Europa, ett själarnes, där raserade helgedomar med brutna konturer stå i en naken rymd. Där över brända tomter och instörtade grundmurar ondskans och hatets tistel breder sina stickiga blad och där våldets och grymhetens makter ha plöjt upp marken, så att de hemliga ansiktena kommit i dagen.

Detta själarnas Europa är som en marritt. Man går i ett tavelgalleri, där bilderna på tidens rörliga vägg oupphörligt glida in i evigheten för att lika oupphörligt ge plats åt nya. Ansikten och gestalter, gester och rörelser växla i ett förvirrande myller, men överallt i denna hemliga världsdel flamlar det emot en: *Stackars Gud!*

Och bland ruinerna av tro och tillit, ädelmod och nobless i Kulturens ödeland, stod

jag slagen i band av blicken i barnets ögon. Den rörliga väggen visar i dag Barnets Ruin.

Ty den lilla flickan från det besatta Siebenbürgen är icke den enda, vars böner sjunkit döda till marken. Jag kommer ihåg en gång vid ett flyganfall vid franska gränsen. Passagerarne på tåget hade skyndat ned i stationskällaren och bomben exploderade i den stora byggnaden över våra huvuden. Spillror-na stängde in oss i timalt, varje utgång var spärrad, varje fönsterglugg packad av grus och järnstycken. I första ögonblicket hotade panik att bryta ut bland oss inspärrade. Gud! ropade en darrande gubbröst. Giv oss freden! En belåten liten flickröst svarade nyfiket: Fred, vad är det?

Barnets fråga strypte paniken i lindan. Det var svart i källaren, men man förnam med alla nerver huru dessa människor sågo varandra an. Och i tystnaden, som enade dem, vibrerade fyraåringens fråga:

— Mamma, vad är fred?

Barnet hade fötts under första krigsåret och bebott en gränsstad, där ständiga bombardemang och explosioner förekommo. I hela sitt korta liv hade det levat i en källare och dess exkursioner i dagsljuset hade varit en ängslig flykt från källare till källare. Nu satt barnet lugnt i mörkret och hörde hur byggnaden över våra huvuden rasade. Jag iakttog det när vi slutligen kommo i dagsljuset. En liten vithyad flicka med genomskinligt blekt ansikte, tunna lemmar och ständiga nervryckningar. Hon hade så ofta skrämts upp ur sömnen och diandets ro. Men med sakligt intresse betraktade hon det mjölfina pulver, i vilket den stora glashallen förvandlats, och de böjda telegrafinstrumenten mellan grushögarna fingo sig en smeksam klapp av hennes hand.

— Mamma, vad är fred?

Se här nere i Ungern, där två gånger pöbeln härskat.

De judiska skarprättare, som med israeliten Sjamneli i spetsen reste landet runt med tortyr och avrättningar, de glömde icke barnen. Sönerna till de dödsdömda tvungos att ge far eller mor snaran kring halsen, döttrarna att draga stolen undan deras fötter. Alla traktens skolor befalldes sända eleverna att åse avrättningarna och barn av alla åldrar, alltifrån den lilla vid bröstet, lärde sig snart vad att döda var.

Men bolsjevikerna nöjde sig icke därmed. De organiserade en ambulerande lärarepersonal, som reste omkring och i varje skola av-

bröto lektionerna, församlade alla eleverna och föreläste om de sexuella frågorna på ett sådant sätt, att små flickor svimmade och gossar kräktes. De uppmanade barnen i tonåren att icke ålägg sig något tvång. Äktenskapet var avskaffat, föräldrarna ägde icke mer auktoritet och religionen var en lögn. Fria könsförhållanden var sunt och ingen skulle bli bestraffad för det.

Det var judeynglingar som sålunda missionerade. Och det har hänt att bönder dödat en jude därför att han var jude; för att hämnas sitt barn. Ty det finnes nu mödrar och fäder, som ha orsak att stamma: Stackars Gud!

Genom gatorna jagade terroris-

Evangeliske biskopen och biskopinna Raffay i Budapest.

Radioaktivt — Hårläkemedlen RA—DI—ON — Vetenskapligt

Grånad botas och förhindras. Pris pr burk 3:50.

CHEM. ANST. IBIS, 11 Stora Nygatan, Stockholm.

Riks tel. 170 76
Allm. tel. 146 29

Obs!

Mjällbildning och håravfall upphöra. Nytt här även på skalliga personer, om hårrötterna ej äro döda. Pris pr flaska 6:—.

ternas röda bil. På natten, då alla lågo i sin djupaste sömn, dånade hårda slag på tamburdörren! Öppna! i rådsrepublikens namn. Och i sovrummen, där barnen yrvakna foro upp, stodo män, klädda i svart läder, med bälet fullt av skarpa knivar, glänsande revolverar. Och de ryckte täcket av modern, knappt läto de henne svepa en morgonrock om sig, fadern sprang i en överrock — en blick, kanske en kyss och föräldralösa sovo barnen vidare tills de nästa dag hjälplösa stodo på gatan — bolsjevikerna förfogade fritt över de avrättades ägodelar. Barnen, bourgeoisens barn — gatan.

När rumänerna tågade in drogo de god försorg om att familjemedlemmarna skulle äse varandras elände. Dottern kunde med sin heder friköpa modern från piskan och fadern bevittnade akten. När domaren, läkaren, officersfrun, lärarinnan offentligt piskades för sin ungerska trohet måste traktens barn se på och samman med den straffade mellan varje piskslag ropa: "Leve Rumänien!" De flesta av de piskade dogo. När kvinnorna blevo medvetslösa, släpades de fram och åter på marken tills de vaknat och straffet kunde fortsättas. Många hundra och tusen ungerska män och kvinnor ha dött under rumänernas gissel.

Vad tänka barn, som upplevat detta?

Dolska, inåtvända, i knuten energi. — Stilla, förfärade, ryckande till för varje ljud och tilltal — i brottning med ännu oförståeliga begrepp och idéer. —

Men jag måste ännu en gång se Aglaja, den lilla flickan i godsvagnen. Så ensamt hjälplös är hon utkastad i Europa, hennes rika hem är förintat, hennes hemort i rövarhänder, hennes familj död. Hon är årsbarn med kriget. Och hon tror icke mer att Gud kan göra något.

På bangårdarna i Budapest stå på sidospårerna långa räckor med godsvagnar. 6 hästar eller 40 män står målat på de illa medfarna ytterväggarna. Men i dessa vagnar bo människor, ungrare, som icke vilja avge trohetseden till vare sig tjecker, serber eller rumäner och måste lämna all sin egendom och brödlösa draga bort. Icke ens sina pengar fingo de taga med. Det är icke mest arbetare, tvärtom. Grovarbetarna ha fått sysselsättning på ungerska landsbygden. Intelligensarbetarna ha det svårare, då det för dem finnes mindre arbete och det ofta icke kan avlönas emedan statskassan utplundrats. Det är tjänstemän, järnvägsbefäl, advokater, lärare, mindre godsägare. Somliga ha lyckats få värdelöst bohag med sig och under flykten ha de yxat till bord, stolar och skåp åt sig. Somliga ha fått sängar med och i vagnen inrett ett helt litet rum, i vars mitt en spisel av tunn järnplåt står, egentligen en liten kamin. Fönster finnes icke i alla vagnar utan den tunga skjutdörren måste hela dagen stå öppen för att något ljus skall falla in. Fotogen står ej att uppbringa, ett ljus kostar 20 kronor.

Så länge elden varar är det hett i vagnen. Men så fort den slocknar tränger en grym kyla in, vinden blåser igenom fogarna och med lemman stela av reumatism stiger man i dagbräckningen upp för att söka stickor och kol. Ty ett kilo ved kostar 200 kronor. Man stjälar eller tigger, samlar avfall från lokomotiven.

Det finnes icke mjöl i Budapest. Fienderna ha roffat *alla förråd* och de bästa åkrarna ligga i deras händer. På aftonen ställer man sig därför i kö och väntar tills nästa morgon i hopp om att få på brödkorten den bestämda ransonen. Det går icke alltid, ty för-

råden sina. Far, mor och barn tura om med nattvakterna.

Man har räknat ut att 986,160 personer är det allra mesta, Budapest kan ge bostad åt. Men flyktingarna som strömmat hit ha ökat invånarnas antal till 1,750,000. Det är alltså nästan dubbelt så många som staden kan härbergöra och nära.

All industri ligger nere, ty inga råmaterial finns.

Dessa barn i vagnarne äro för medtagna av svält för att kunna glädjas åt detta tågäventyr. De ha fem års krigsnärning bakom sig och nu äta de blott en gång om dagen och då en vattensoppa med kål och något bröd. Mitt i leken sjunka de trötta ned och de snyfta stilla i kölden. Aglajas stilla ögon med den hopplösa förfäran innerst i djupet möta mig överallt, och då jag efter de långa vandringarna kommer tillbaka till hennes vagn ser jag henne apatisk nedsunken i det mörkaste hörnet. Hennes adoptivfader, högskolläraren, har brustit i gråt, därför att när han med ovana fingrar sotade kaminröret, sotet föll i korngrynsoppa och det går så mycket värme åt att koka nytt vatten till grynen.

Över de hundratal vagnarne sveper i suset av de Siebenbürgska piskslagen barnaviskningen: Stackars Gud!

*

Det är natt. Svarta ligga Budapests gator. Inga kol, ingen gatubelysning. Vid skenet av blindlyktor treva sig detektiverna kring gathörn och genom portar. Steg av enstaka soldatpatruller eka. Det är en tystnad över staden som verkar beklämmande. Ett likhus på en vulkan.

Blott från Donau stiger matt och avlägset ett sakta, sakta sorl. Flodens gula högvatten skriker med ilande majestät mellan de mörka stränderna, så som det skridit i tusentals år, obekymrat om ögonblickets elände.

Vi besöka den ungerska medelklassen. Här bor i ett rum en järnvägstjänsteman med hustru och sex barn. Barnen äro vaxgula och skelettmagra. De ha sedan sex veckor ej varit ute i luften: de äga varken strumpor eller skor. Skolorna äro på grund av kolbrist stängda. Jag har träffat barn på tio år, som varken kunna läsa eller skriva. Kriget har varat i fem år och omöjliggjort anskaffande av kläder, skor och böcker.

Mjöl och fett saknas helt och hållet. Sjuk-

.....

Ett fredsmonument.

TANKEN PÅ RE-sandet av ett fredsmonument har utgått från Sveriges arbetare som ett uttryck av mänsklighetens befrielse från världskriget — ej ett uttryck för segraren eller den slagne — utan en sinnebild för det fredliga, andens frihet, upplysningen, folkförbrödringen o. s. v. Därför har konstnären, skulptören R. Gellerstedt, vid uppgörandet av sitt förslag tagit myten om Prometheus, som från Zeus stal den himmelska elden och gav den till människornas upplysning.

Platsen för monumentet är tänkt å Norra Bantorget, där vattenkiosken nu står.

domar finnas däremot i överflöd. Bland annat fläcktyfus. Fukten rinner från väggarna och kölden är onaturligt grym. Allt som kan brinna har man bränt. — Budapests sköna alléer och trädgårdar äro ett minne blott. Skogarne växa i de besatta delarne.

Men vad som gör en sjuk att se och veta är rättskräcken. Föräldrarna måste dagar och nätter stå i kö för att få något ätbart och de små barnen, som sakna kläder och skor, tillbringa dygnen ensamma i rummet. Också råttorna hungra och djärva därav våga de sig på de små. Jag har sett barn, vilkas armar eller ben gnagts nakna av de svarta djuren. Man håller jakt på dem — och äter dem.

Jag känner en liten gosse här, son till en tjänsteman i ett ministerium. Han är sju år och har aldrig smakat kött, socker eller smör. Men låtom oss gå vidare. —

Mellan husmassorna bryta sig gatorna fram och rinna samman i öppna platser. Natten är djup däröver och längs husmurarne smyga sig gatunätets barn.

Det nya proletariats — bourgeoisens. De dödades. Det är tusentals små gossar och flickor, som de två pöbelväldena gjort föräldralösa. Villrådiga små flickor, som plötsligt måste skaffa sig bädd och bröd, ensamma små gossar, som icke längre älska friheten utan skydd eller adress. Somliga få ett tillfälligt hem hos goda grannar, där de hungra och frysa med dem, andra få fortfarande att sörja för sig. De få bo inne i tjuvnästen och bli fostrade till förbrytare. Små femåringar göras till krymplingar för att med bättre framgång kunna tigga. Det är barn från den bildade medelklassen med spår av förfining i börd, vanor och första uppfostran. Barn, som dricka vad livet bjuder dem.

Se här denne lille sjuåring. Hans far var officer och hängdes av de röda. Han lyder kvickt varje tillsägelse han får. Men i hans stora, bruna ögon ligger något omätligt frågande och inåtvänt. Där växer upp en själ, som en dag skall hämnas.

Rider mig icke maran eller viskar icke den stolta Donau: Stackars, stackars Gud!

Här är en glimt av Europas barnruin. I samma ögonblick. Hungrande åldringar och naiva små. I deras hjärtan klappar undran och längtan, förvirring och saknad. Över hela landet blickar emot mig dessa sjukligt grågula ansikten och jag känner tryckningen av dessa magra små händer. Det är de mördades barn — *ett folks barnageneration.*

Finns det någon i Sverige, som vill i ett barns själ mura igen den första bräckan: låta ett barn njuta av *en god handling?*

Vill ni taga ett barn till er?

Vill ni sända det en gåva?

Det finnes i Budapest två människor — rakryggade, ärliga, arbetsamma, vidsynta. Det är biskop Raffay och hans hustru. Deras adress är Deak-ter 5, Budapest. De fråga ej om barnen höra till den eller den kyrkan. De hjälpa det som behöver hjälp.

Med dagens växelkurs blir även en liten gåva stor. Ni ha hjälpt Wiens barn — Budapests äro oändligt mycket eländigare! Ty här har djävulen spelat musiken.

Hören I icke hur de dödas stämmor vädja till eder — vädja för deras skyddslösa små? Dessa piskade och torterade och hängda: Ge våra barn hjälp!

Och två barnaögon se er an — två barnaögon — "Stackars Gud!" *

* Författarinnans vädjan är redan hörd i så måtto att av Rädda barnen-insamlingens förråd en del även går till det olyckliga Ungern. Red:s anm.

Bomullstyger = Möbetyger = Gardiner

Prover på begäran. * * *
Precisera vad som önskas.

* **Konstfliten, Göteborg.**

Varje omtänksam husmoder bör försöka

CHROMOL SÅPAN

Resultatet blir glädjande

MINA LEVNADSMINNEN. Av Helena Nyblom.

(Forts.)

MIN MOR VAR EN MÄRKVÄRDIG kvinna, fastän hon hörde till de tysta i landet.

Hon var begåvad med stort förstånd, jag skulle kunna säga visdom. Hennes kunskaper voro självförvärvade, då det i hennes ungdom icke bibragtes de unga flickorna särdeles grundliga studier. Det enda utländska språk hon var mäktig, var tyska, och hon gjorde aldrig någon annan utländsk resa än den till Dresden. Men hon hade, genom min far och andra konstnärer, fått en så omfattande insikt i den gamla konsten, att man skulle tro, att hon levat i Italien. Liksom min far beundrade hon blott det bästa och var kanske ännu mera nogräknad i sin kritik. Mest av allt älskade hon de grekiska tragedierna (lästa i dansk översättning), och hon levde så intensivt i sina fantasier, att hon kunde överraska en med "att plötsligt säga: "Tror du Antigone tänkte detta?" eller något liknande, som icke hade ringaste sammanhang med vad som föregick omkring henne.

Som ung flicka hade hon tecknat mycket och hade mycken talang därför, men då hon blev gift med en målare, upphörde hon alldeles att sysselsätta sig därmed. Nu tecknade hon blott för oss, barn, i det hon ofta illustrerade vad hon berättat oss med små tavlor, varav några voro mycket intagande. Hon hade också haft en vacker sångröst, mezzo-sopran, men icke heller den fick hon anledning att öva. På det hela taget hade hon många och stora anlag, som aldrig kommo till användning. Däremot hade hon icke vidare lust eller anlag för praktiskt arbete.

Hushållet var en börda för henne, men då hennes största egenskap var en fast och orubblig vilja till att göra sin plikt, ägnade hon sig helt och hållet åt att sköta sitt hus, sin man och sina barn. Hon gjorde också vårt hem så vackert och trevligt som möjligt, både under de många år, då det gällde att få mycket små inkomster att räcka till, och senare, då allt blev lättare och rikligare. Musik var en av hennes största fröjder, och den enda förströelse hon unnade sig var att ibland gå in till Ceciliaföreningens konserter. Längre fram var hon mycket glad åt att höra mig spela, men hon kunde icke vara med längre än till Beethoven, som hon älskade högst av alla instrumentalkompositörer. Varken Chopin, Schumann eller Schubert funno anklag hos henne.

Jag har aldrig känt en anspråkslösare människa i fråga om allt, som angick hennes egen person. Hon visste, att far hade det svårt med sina inkomster, och hon önskade eller fordrade aldrig något. Då hon aldrig gick ut i sällskap, och då vi bodde på landet, behövde hon också mycket litet till sina kläder, och då hon var mycket ordentlig och sirlig, lade man heller aldrig märke till, hur hon var klädd. Det intresserade henne icke. Och hon hade dock varit en av Köpenhamns stora skönheter.

Vi barn älskade henne mycket högt, mera än vi älskade far.

Orsaken därtill var nog hennes ovanliga jämnvikt. Jag kan aldrig minnas mig ha sett henne ond, häftig eller mycket bedrövad. Fastän jag tror, att hon i sitt stilla sinne genomgick många svåra saker, visade hon oss alltid ett ljusst ansikte. Då hon själv var så stark, tyckte hon heller icke om, att andra beklagade sig.

Man skulle kunna behärska sig, göra sig

oberoende av situationen! Dessa fordringar på viljans makt gjorde oss nog mycket gott, men man hade heller aldrig mod att anförtro henne något smärtsamt. Hon skulle ha svarat en: "Det skall du behärska! Man skall inte låta sig kuva!"

Orsaken till hennes makt över sig själv låg nog i hennes gudsfruktan. Hon talade sällan om religion och gick sällan i kyrkan, men jag vet, att i livets svåraste ögonblick och i de många års lidanden, som föregingo hennes död, var det hennes gudshängivenhet och syn på evigheten, som höll henne uppe. Hon tänkte som *François de Sales* "Tout qui finit est court" (oaktat hon icke kände honom).

Främmande förstodo sig icke mycket på henne, och hon förstod sig icke mycket på dem. Hon var icke vidare tillgänglig. Det var i hemmet hon var den ständigt värmande solen.

Min far var däremot mycket populär och gick gärna ut bland människor. Men i vardagslag hade han ett tungt lynne, var ofta mycket melankolisk, och tog sig småsaker gruvligt nära, varför vi barn egentligen voro mycket mera rädda för honom än för vår mor, som dock hade de största fordringarna på oss. När det gällde vad som var rätt eller orätt, var hon obevekligt sträng. Jag inbillar mig, att hon i många ting liknade Spartas kvinnor. Allt vad man kallar *konvenans* var henne fullkomligt likgiltigt. Ja, hon gick till och med så långt, att hon kunde bli rätt hänsynslös.

Jag minns en gång, då vi bodde i Charlottenborg och jag, som nygift, besökte mina föräldrar, att det kom två damer på besök. De blevo sittande tämligen länge. Plötsligt försvann min mor. Då hon icke visade sig igen, sökte jag upp henne i hennes rum, och fann henne liggande på sin säng och läsande Sophokles. "Men, mor!" utbrast jag, "damer-na sitter ju och väntar på dig!"

"Åh, de är så ledsamma!" svarade hon. "Men hör nu på, hur makalöst vackert det här låter!" Och så började hon läsa högt.

Men jag måste ju in och uppfylla hennes värninneplikter.

Vi hade endast en jungfru, då vi bodde på *Kalkbränderierne*, och dessutom en karl, som tjänade vid assessor Glahns fabrik. Han var stendöv och hette Jakob. När han åkte till staden ett par gånger i veckan, hämtade han mat till vårt hushåll. Då han emellertid icke kunde höra ett ord och icke kunde läsa, ritade mor för honom på en papperskapp allt vad han skulle köpa: Kött, ägg, smör, gryn o. s. v. Naturligtvis gjordes ofta åtskilliga misstag, men detta var enda sättet att få födoämnen den långa vägen från staden.

Om sommaren lekte vi ute, sådde frön och planterade blommor i trädgården, om vintern vältrade vi oss i snön. En sommardag bestämde vi barn oss för att äta uteslutande av vad vi själva kunde förskaffa oss, liksom *Robinson Crusoe*. I vår lilla köksträdgård togo vi krasse och rättikor, och så fångade vi räkor och kokte i en gammal bleckkastrull vi funnit nere vid stranden. Under ett par timmar nekade vi att komma in och äta frukost. Vi förklarade oss fullkomligt mätta av vad vi själva hade förskaffat oss. Men det varade ju icke länge, förrän vi vädjade till skafferifönstret och med god aptit slukade de stora smörgåsar, som min mor räckte ut åt oss.

Min bror Holger var tre år yngre än jag, och därför var skillnaden mellan oss, medan

vi växte upp, nästan för stor till att vi kunde bli riktiga kamrater. Han var en mycket vacker gosse och visade, ännu som helt liten, en avgjord talang att teckna. Han var min mors älskling och blev länge min fars stolthet, tills en olyckshändelse gjorde slut på alla ljusa förhoppningar om hans framtid. Från tiden på *Kalkbränderiet* minns jag honom så litet. Jag vet blott, att han alltid hade ett älskvärt och milt sinnelag och var en av dem, som alla hålla av. Senare skall jag tala om denne älskade bror och hans sorgliga öde.

Oaktat det var rätt långt till *Kalkbränderiet*, kom det dock ofta vänner på besök till oss, och det var heller icke sällan vi voro inne i Köpenhamn på besök. När vi så skulle hem om kvällen, tog min far ibland en droska, och vi fingo åka till "Porten".

När man åkte utanför porten kostade vagnen en hel del mera. Ofta föllo vi i sömn, innan vi voro framme vid "Porten", och då kom det gräsliga ögonblicket, då man skulle väckas, dra's ut ur vagnen och sedan traska den oändligt långa vägen ut till *Kalkbränderiet*. När det var bälgmörkt om vintern, brukade min far vissla genomträngande i en liten pipa han bar på sig, för att jungfrun skulle komma ned till ändan av trädgården och lysa oss in med en lykta. En sådan färd var som en hel utländsk resa. Men så hade man ju också upplevat något.

Ett av de nöjen vi mest längtade efter, var julkalaset hos Sibberns.

Mina minnen från Danmark under senaste hälften av 19:de århundradet.

PROFESSOR OCH ETATSRAAD FREDRIK Christian Sibbern bodde med sin familj vid *Volden*. Från deras fönster hade man utsikt till de stora gamla träden. Det var en trevlig våning. Rummen voro visserligen icke vidare stora, och där var rätt många möbler. Någon konstnärlig stil hade hemmet egentligen heller icke, men där var utomordentligt hemtrevligt, och det var ett varmt, gästfritt hem.

Man kan icke tänka sig två större kontraster än professor Sibbern och hans lilla hustru, Sanne, född Ibsen. Professorn var en lång, mager man med starkt krokig näsa och framspringande haka. Han bar alltid glasögon med tjocka bågar och hade peruk. Han var vänligheten själv och såg på en med ett vackert och gott uttryck i sina runda blå ögon, men för det mesta levde han uteslutande i sina egna tankar och märkte icke vidare, vad som försiggick omkring honom.

När jag kom på besök, frågade han var gång: "Vem är den lilla flickan?" — "Herregud, det är ju Helene", utbrast fru Sibbern, som alltid förvånade sig lika mycket över hans distraktion. Sibbern såg några ögonblick prövande på mig och sade därpå upplysande till sig själv: "Jaså, — Helene och Holger." (Holger var min bror.)

När man talade omkring honom, deltog han sällan i samtalet och lyssnade endast ibland till vad som sades.

Sålunda talades det en gång om en herr Möller. Plötsligt sade Sibbern: "Vad för en Möller", men svarade strax därpå sig själv: "Nå — det är han som stämmer piano!"

(Forts.)

CRÈME DE CHOLEPALMINE

Antiseptiskt hudmedel, säljes å apotek, av parfym-, speceri-, sybehörs- och färghandlare, perukmakare m. fl. i tuber à Kr. 1.50 och 80 öre.

Carl Peter

**Påhlssons
Teaterkonfekt**
Högfin kvalitet.

Vad vänta sig kvinnorna av den nya giftermålsbalken?

Advokaten jur. kand. Eva Andén

i Stockholm, som genom sin omfattande praktik kommer i ständig beröring med det oerhört svårösta problem, som äktenskapslagstiftningen erbjuder, framlägger under ett samtal sina synpunkter på följande sätt:

— I allmänhet bör man naturligtvis inte över-skatta lagarnas inverkan på allmänna tänkesätt och uppfattningar. Men om denna lag går igenom — och det får man väl hoppas, den skall göra — så kan man, tror jag, ej nog högt skatta betydelsen av att därmed den principen fastslags, dels att den gifte kvinnan, såsom fri från målsmanskapet, är fullmyndig, och dels att hon genom det arbete, hon utför i hemmet, anses inte bara vara självförsörjande, utan även som den, vilken jämte mannen och i samma mån som han försörjer barnen och uppehåller hemmet. För att nu inte tala om vilken roll paragrafen om hushållspengarna kan komma att spela, kompletterad med bestämmelsen om att underhåll kan utdömas av tredskande familjeförsörjare!

Här komma upp till mig än ogifta mödrar, som få ett gott tillmätt underhåll åt sitt barn och på samma gång få bestämma över barnet, än gifte kvinnor, som ej ha ett dugg att säga till om hemma och kanske knappt ens få ut ett öre av mannen — där kan det verkligen bli tal om litet "olikhet inför lagen". Genom den nya lagen komma de gifte mödrarna i juridiskt avseende mer i likställighet med de ogifta, vad barnen beträffar.

Från rättslig synpunkt tycker jag lagen ger rättvisa och reda i fråga om alla de hit-hörande förhållanden, där det nu råder orättvisa och oreda, särskilt naturligtvis i de fall, där makarna ej själva komma till något avgörande sinsemellan och där hustrun måste söka utomstående hjälp för att få sina rättigheter gällande.

En sak för sig är namnfrågan, som ju icke har juridisk, men väl praktisk betydelse. Det har hittills ej alls funnits någon bestämmelse i frågan om huruvida hustrun skall bära sin mans namn. Och bruket att bibehålla sitt flicknamn är visst inte någon nymodern uppfinning: i brev från t. ex. Geijers mor och från Martina v. Schwerin fin-

Det förslag till ny giftermålsbalk, som utarbetats av ledamöterna i lagberedningen hovrättspresidenten Westring, professor Ekeberg, fru Broomé, revisionssekreterare Tiselius och hovrättsrådet Stenbeck, ligger som bekant nu före hos riksdagen. Förslaget har ju på sina håll också inom riksdagen väckt livlig opposition, men även om det i en och annan punkt skulle komma att undergå någon förändring, innan det blir lag, torde man väl med viss-het kunna vänta, att Sverige om ej alltför länge har en ny äktenskapslag, som kommer att på ett nytt och genomgripande sätt reglera äktenskapens rättsverkningar och i synnerligen viktiga avseenden förändra hustruns rättsliga ställning. Med tanke på den föreslagna nya giftermålsbalkens ingripande betydelse ha vi vänt oss till några av de kvinnor, som genom sin ställning och verksamhet kunna anses i denna sak i viss mån föra sitt köns talan, med en fråga om vad de för kvinnornas del vänta sig av den nya lagen.

ner man, hur bäge ofta underteckna med sitt flicknamn. Det nya lagförslaget bestämmer, att hustrun skall bära mannens namn, dock kan hon efter särskild anmälan få rätt att bära sitt eget jämte ma-

kens. Jag tycker det vore rimligare, om anmälningsplikten ålades (t. ex. i samband med anmälan till vigsel) för de fall, då kvinnan byter namn, d. v. s. vid giftermål tar mannens, än för de fall, då hon behåller det hon haft från födseln. Naturligtvis komma minst 99 procent av kvinnorna att i alla fall bära mannens namn, men man bör ej genom en tvingande lagbestämmelse hindra den hundrade från att behålla det flicknamn, som för dessa kvinnor kan ha t. ex. ett ekonomiskt värde: när de under det gjort sig kända som författare, konstnärer, jurister, läkare o. s. v.

Författarinnan fru Frida Stéenhoff

yttrar bl. a.:

Jag tror, vi stå nu med den nya lagen vid skiljo-vägen: Skall äktenskapet vara ett kontrakt eller sakrament? Är det inte riktigtast och klokast att bestämma sig för kontraktet, d. v. s. att äktenskapet juridiskt sett skall vara ett kontrakt, med ett sådants klarhet. Sakramentet kommer ju med som det rent personliga i äktenskapet — därmed har lagen intet att skaffa.

Den nya giftermålsbalken ger mer rätt och rättvisa åt kvinnorna.

I detta sammanhang vill jag säga: jag tror, att pessimismen inför den nu rådande tendensen till familjebandens lossnande är förkastlig. Familjen, som f. n. syns vara i upplösning, kommer åter på säkra fötter, när miljön hinner ordnas i överensstämmelse med människornas krav, och den frihet i sederna, som nu delvis tar sig beklagensvärda former, hänger samman med att det är en revolution, vi genomleva — stadganget och gallrandet kommer sedan.

Jur. kand. fru Anna Wicksell

sammanfattar sin mening i följande ord:

Vad jag främst väntar av den nya Giftermålsbalken är att det må komma att ingå i det allmänna medvetandet, att samhällets grundare, familjen, icke utgöres av mannen, hans hustru och hans barn, utan av en man och en kvinna, vilka enligt fri överenskom-melse gift sig med varandra, och deras gemensamma barn.

Eva Andén.

Frida Stéenhoff.

Anna Wicksell.

Julia Svedelius 50 år.

DE FLESTA HA VÄL ATT PÅ SIN födelsedag resignerat se tillbaka på vad redan gjort och gånget är; till blott få tyckas dagarna komma med alltjämt nya gåvor. Till dessa lyckliga hör fru Julia Svedelius, femtio-åring sedan den 2 d:s. "Är från år känner jag mig allt mer tacksam att ha blivit född", säger hon om sig själv. "Ja, jag är så glad att få leva, att jag var kväll känner en längtan efter att det snart skall bli morgon igen och jag få börja leva på nytt." Men den som så talar, har också sett välsignelse spira upp ur sina dagars verk; och har hon själv tagit mot de flyende dagarna som lika många gåvor, så har hon även, kan man säga, i ej ringa mån givit dem vidare åt andra.

Hennes och hennes makes första stora gemensamma intresse och arbetsfält var Norrbottens arbetsstugor, som hennes man, rektor Carl Svedelius, hade upprättat. "Många gånger har jag känt det nästan svårt", säger hon själv på tal om denna verksamhet, "att utåt mitt namn syntes så mycket i samband med denna sak, då det dagliga arbetet för den-samma legat i andras händer, de tålmodiga, ofta så ensamma föreständarinnorna, som år efter år utan ett ord av klagan knogat på för den byggsammast tänkbara avlöning. Men så har jag tänkt på, hur betydelselöst, stort sett, det är, om det syns eller inte syns vad en människa gör, det är ju villigheten att verka gott som en gång skall bedömas, intet annat."

Och den goda viljan och tron — de båda bästa krafterna — har fru S. ägt i större mått än de flesta.

Mycket arbete har fru S. också ned-

lagt inom Svenska Röda korset, där hon är styrelsemedlem i direktion I samt ordförande och kassaförvaltare i skolkommittén, som under årens lopp på fru S:s initiativ infört skol-arbete för Röda Korset i omkr. 850 svenska skolor.

Att den, som med en optimistisk tro på det goda hos människorna älskar livet, också skall älska hembygden, är ju klart, och från egna lyckliga barndomsår på en gammal vacker sörmländsk herrgård tog fru S. också med sig ut i livet en rik fond av hembygdskärlek, vilken man möter i hennes präktiga hembygdsböcker för barn och ungdom. Också finnbygdens barn har hon skänkt en deras egen läsebok, och när hon själv i höstas hörde dem läsa ur den, kände hon det nog, får man väl tro, varmt om hjärtat.

Julia Svedelius.

Porträtt till dagskrönikan.

FÖRLOVNING HAR EKLATERATS MEL-lan herr Carl Tersmeden i Uppsala och fröken Blanka Liljefors, dotter till vår berömde målare Bruno Liljefors och hans maka, född Olofsson. Herr Tersmeden är son till framlidne brukspatron August Tersmeden på Hinseberg och hans efter-lämnade maka, Julie Hammarhjelm-Strokirk. Ätten Tersmeden är en av dessa utländska släkter, — De Geer, Geijer o. a. — vilkas stamfäder av Gustaf II Adolf inkallades till höjandet av vårt lands handel och industri. Ursprungligen från södra Frankrike, där den bar namnet Saint Lary de Terme, måste ätten, som så många andra förnäma franska hugenottfamiljer i slutet av 1500-talet fly till Schweiz, där den kallade sig Zeerschmitten. En Renaud Zeerschmitten slog sig i landsflykten på mässingstillverkning och det var dennes son Herman, vilken ärvt faderns konstskicklighet, som av Gustaf Adolf inkallades till Sverige, där ättens namn snart ändrades till Tersmeden. Av hans efterkommande ha också flere gjort en betydande insats i vår bergshanterings utveckling och en hans sonson, bergsrådet Jakob Tersmeden upphöjdes 1751 i adligt stånd. En av dennes söner i sin ordning var den bekante amiralen och memoarförfattaren Karl Tersmeden, död 1797, och en annan son, brukspatronen och assessorn Jakob Tersmeden var far till generalmajoren, presidenten och serafimeriddaren Fredrik Tersmeden, som 1809 upphöjdes i friherrligt stånd — denna ättegren dock numera utgången på manssidan.

Den nyförlovade herr Tersmedens egen ättegren — den äldsta — omfattar f. n. utom honom själv och hans mor, endast brodern, hovrättsnotarien Jacob Tersmeden i Stockholm — nuvarande huvud-man för hela ätten med dess talrika yngre grenar — samt system, friherrinnan Beth De Geer af Leufsta, ävenledes bosatt i Stockholm. Av ätten i övrigt märkas i detta nu major Petrus Tersmeden på Ryd, häradshövding Benjamin Tersmeden på Helly samt de bekanta sysstrarna, fru Sofie Boström, änka efter landshövding Filip Boström och änkeprofessorskan Ann Margret Holmgren, Iduns Kvinnliga Akademis nykorade pristagarinna.

Herr Carl Tersmedens farmor hette i sig själv

Kvinnor som låta tala om sig i U. S. A. Av Erik Pallin.

DEN, SOM FÖRSTA GÅNGEN NAL-kas New York, tänker nog med respekt och nyfikenhet på den amerikanska kvinnan.

Man har hört så mycket om henne i Europa — om den dominerande roll hon skall spela ute och hemma, om hennes säkra och självmedvetna uppträdande, om den aktning, med vilken hon bemötes överallt, att man icke kan annat än med undran och intresse motse sitt möte med henne. Icke så få européer torde nog också hysa den förutfattade meningens att kvinnan i Förenta staterna nått ett alltför stort inflytande och ofta spelar tyrannens roll gentemot mannen både i och utanför hemmet. Och för den som har den meningens, blir måhända sinnet oppositionslust, då hans fartyg ångar upp för Hudson och han står vid relingen och med blicken fascinerad av de gigantiska skyskraporna tänker på den nu stundande tiden i en ny stad och en ny värld samt på vad som skall komma att hända här.

Det första intrycket av amerikanskan är, att hon är vacker — mycket vacker. Faktum är, att man redan första dagen i New York kan få klart för sig, att man där ser ännu fler vackra kvinnoansikten än i London, och därtill kommer, att amerikanskan ofta har en lång och smidig figur, en lätt och spänstig gång samt är mycket väl klädd — själv anser hon jämte sin man att hon är världens bäst klädda kvinna. Detta torde väl innebära någon överdrift och grunda sig på obekantskap med Frankrike, men alltnog, den första dagen i New York bjuder en på överraskande intryck av kvinnlig skönhet.

Första dagen på amerikansk mark kanske man också kommer i kontakt med några av hennes små fel. Det kan ju exempelvis hända, att man går förbi en liten butik i hör-

net av femte avenyen och fyrtioandra gatan, där man nu till jul skyltade med ett par strumpor, som kostade ett tusen två hundra kronor paret, och i så fall har man ju fått en liten erinran om hennes förkärlek för lyx. Och så fort man sedan slår upp en tidning framträda kvinnan, hennes intressen och förhållanden på ett så markant sätt, att man förstår, att man befinner sig i Amerika. — Ej minst genom de många artiklar, som handla om skilsmässoprocessoer.

Dessa göra givetvis ett obehagligt intryck på en svensk, som är van vid den diskretion och respekt för privatlivets förhållanden, varmed sådana behandlas i vårt land. Härför får man emellertid givetvis mera klandra den amerikanska pressen än den amerikanska kvinnan, men den senares benägenhet för skilsmässa är nog ett av hennes speciella fel.

På detta område får man i pressen läsa de mest häpnadsväckande saker, som emellertid amerikanerna icke särskilt fästa sig vid. En liten undersökning, som undertecknad gjorde, visade, att New Yorktidningarna i regel hade fyra till fem dylika artiklar om dagen. En av dem handlade om en man, som sökte skilsmässa för att gifta sig för sjunde gången. Han hade varit gift sex gånger förut varav tre gånger med samma kvinna. En av hans hustrur hade varit gift tre gånger förut.

Något dylikt, inför vilket vi stå helt främmande och frågande, fäster man sig emellertid, som sagt icke mycket vid i Förenta staterna.

Redan i den första dagliga tidning man slår upp kan det emellertid hända, att man får tillfälle att få någon kännedom om de utmärkta avdelningar för kvinnan och hemmet, som dessa bjuda på — ofta innehållande de förträffligaste artiklar i ämnen av intresse. Under den tid av omkring två månader, som förf. vistades i Förenta staterna, läste jag många ypperliga artiklar, särskilt sådana med goda råd åt unga människor, som skulle ut i livet eller råkat i en eller annan svår konflikt och behövde stödet av en erfaren kvinnas ord. Man kunde faktiskt många gånger bli verkligt rörd över den kärleksfullhet varmed dylika uppsatser voro skrivna.

När man vistats litet längre i staterna och ens kännedom om kvinnans ställning blir i någon mån fördjupad över de första intrycken, kan det nog hända, att den oppositionslust mot det överdrivna hänsynstagandet gentemot kvinnan i U. S. A., varmed man eventuellt beväpnat sig vid avresan från Europa sjunker undan. I stället kan det inträffa, att man tycker att männen hemma nog kunde ha en hel del att lära av männen i Amerika i fråga om ridderlighet och verklig hjälpsamhet gentemot det svagare könet.

Säkert är, att kvinnan över huvud taget spelar en större roll och märks mer där ute än i Europa. Överallt är hon med, över allt tar hon del i vad som förekommer. Mannen uppträder sällan ute eller offentligt utan med sin hustru. Det är långt mer sällsynt i U. S. A. än i Sverige, att mannen går ut en kväll på teater eller restaurang utan sin hustru. Hon är hans bästa sällskap, och skall

Paul Deschanel. Franska republikens nyvalde president.

friherrinnan Falkenberg och hennes farfar, den 1820 avlidne friherre Gabriel Falkenberg var sonson, respektive dotterson till två systrar Douglas, gifta den ena Falkenberg, den andra Ribbing. Dessa systrars mor hette i sig själv grevinnan Stenbock och var dotter till den frejdade riksamiralen Gustaf Otto Stenbock och hans andra maka, som i sin ordning var född grevinnan Kristina De la Gardie och genom denna sistnämnda blir herr Carl Tersmeden ättling av Johan III och Gustaf Vasa. Genom sin farfars mor åter, som var född friherrinna Adelsvärd och vidare genom hennes förfäder av ätterna von Fersen, Sparre, Lilliehöök och Hand kan herr Tersmeden också räkna Erik XIV bland sina förfäder.

*

Två av Härnösands stads filantropiskt och socialt mest intresserade kvinnor ha i dagarna fått mottaga var sitt utmärkelsetecken för sin långvariga och gagnande verksamhet — en heder, som ju ej alltför ofta brukar komma svenska kvinnor till del. Så lunda har K. Maj:t tillerkänt landshövdingenskan Louise Ryding, född av

Carl Tersmeden.

Blanka Liljefors.

Petersens, den sällsynta utmärkelsen av guldmedaljen "Illis quorum meruere labores" i femte storleken och samtidigt har fröken Maria Göransson erhållit Kungl. Sällskapet Pro Patrias mindre guldmedalj.

Fru Louise Ryding som är född 1846 och dotter till överstelöjtnant Gösta av Petersens och hans maka, född Odencrantz, ingick 1868 äktenskap med sedermera justitierådet och landshövdingen i Härnösand Gustaf Ryding, efter vilken hon 1901 blev änka. Inom Härnösands samhälle och dess filantropiska liv har fru Ryding nedlagt ett energiskt och välsignelsebringande arbete, vilket tagit sig särskilt vackra uttryck i hennes mångåriga ordförandeskap i Härnösands skyddsforening och i hennes verksamhet inom stadens arbetsstuga, till vilken senare hon också jämte sin make för nu i dagarna tjugo år sedan tagit initiativet och vars styrelses ordförande hon i alla dessa år varit och fortfarande är. Den utmärkelse, som nu kommit landshövdingenskan Ryding till del, innebär också ett vackert erkännande från officiellt håll av ett livsverk, som redan länge omfattats av medborgares förnödnad och tacksamhet.

I sin verksamhet för Härnösands ar- (Forts. sid. 98).

Louise Ryding.

Anna Rönne.

Ida Castalia Lönnbeck.

Mathilda Asp.

Anna Norrie.

Maria Palmqvist.

Miss Jane Addams, grundarinna av Hull House i Chicago. Miss Virginia New Comb, chef för en av ambulanserna till Tyskland.

därför vara med. När han vill roa sig, tar han sin hustru med, i annat fall får han inte roligt.

Jag minns en kväll i en liten småstad i Californien, då jag kom att gå igenom ett "Tivoli", där det bl. a. fanns en stor hall full med biljarder. Överallt vid borden spelades det, och runt väggarna sutto fullt med kvinnor. Till och med några barn lekte på golvet. Synen var ovanlig och jag frågade mitt sällskap vad det var för kvinnor, som sutto där inne. Han såg därvid förvånad på mig och sade:

— Det är hustrurna naturligtvis.

Jag insåg då, hur det var, nämligen att här fanns en del av de män, som denna kväll velat gå ut och roa sig ett slag med att spela biljard. Hustrurna hade tydligen icke funnit detta vara något märkvärdigt — litet var vill ju "gå ut" någon gång — men lika naturligt

var det, att de följde med. De sutto och tittade på och hade roligt de också, och fanns det barn i familjen, skulle de också med.

Amerikanskans intresse omspanner många ämnen, för att inte säga allt mellan himmel och jord, på många områden finns det skickliga och framstående kvinnor, och deras sinne är vaket för alla stora rörelser i tiden.

Jag talar om kriget med mrs. Claire O'Neill,

Mrs Malla Bjurstedt, norsk-amerikansk tennischampion.

Mrs Irwin Hutermeyr, bekant k

Miss Claire O'Neill, en bemärkt politisk ledarinna.

Mrs Maynard, hustru till flygar

Miss Virginia Lee, U. S. A:s vackraste konstnärsmmodell.

vilken egentligen är specialist på politik, och hon är genast färdig med att göra ett uttalande, som visar, att hon tänkt en hel del.

Kriget, säger hon, har ställt kvinnorna och världen inför ett problem av utomordentlig räckvidd och med konsekvenser, som ingen människa helt kan ana. Det faktum att tio millioner män förlorat sina liv under ett par år, betyder att millioner kvinnor, som annars skulle ha blivit gifta, nu icke bli det, och att väldiga krafter, som eljes skulle ha fått sitt uttryck och sin användning i äktenskapet, nu komma att utlösas på andra sätt. Millioner kvinnor, som annars skulle ha varit beroende av mannen för att finna sin livslycka, bli nu tvungna att söka skapa sig ett livsinnehåll utan honom.

Om förhållandena vore omvända — om det plötsligt uppstode ett underskott av tio millioner kvinnor — är jag övertygad om, att männen skulle finna en väg ut ur sina svårigheter, och jag är också övertygad om att kvinnorna skola det — att all den samlade energi, som skulle ha fått sitt uttryck i äktenskapet, nu i stället skall finna en effektiv användning på annat sätt och icke ödslas bort. De onaturliga förhållanden kriget skapat kunna därför bli en orsak till kvinnans vidare och snabbare utveckling genom att de tvinga henne ut i livet att söka sig nya banor och fält för sitt livsverk.

En annan gång talar jag med mrs. Hutermeyr

ommunalkvinna i New York.

Hur en filmdiva (miss Gladys Brockwell) tränar.

Miss Elsa Horne, U. S. A:s championryttarinna.

U. S. A:s främste

Miss Waldo Pierce, U. S. A:s första aviatrix.

hade han sökt efter en sådan för sin stora för New York avsedda grupp Adam och Eva, förgäves, tills han plötsligt en kväll upptäckte henne i den 19-åriga Virginia Lees gestalt i baletten på en av Broadways teatrar. Och hon var icke endast en vacker utan även en god kvinna, som försörjde sin gamla mormor och hade en alldeles fläckfri vandel. Från och med den dagen var hennes "lycka" gjord — hennes namn på allas läp-

par. Och vacker är hon. Gladys Brockwell är en av filmens många stjärnor. Av vår bild, å vilken hon synes ta sitt morgonbad, får man en erinran om det arbete, som krävs av filmens skådespelare för att hålla sig "i form" — ofta nog behövs det nära nog samma träning, som en idrottsman måste underkasta sig.

Ett namn, som är känt över hela Amerika för att ej säga hela världen, är Mrs Magnards. Det var hennes man, som vann den största flygtävling, som hittills hållits, nämligen New York—San Francisco—New York eller tvärs över amerikanska kontinenten, vilken distans icke endast var utomordentligt lång (c:a 10000 kilometer eller som från Stockholm till Kartum eller Persiska viken och åter) utan även bjöd på andra stora svårigheter. Sålunda måste ju flygarne passera Klippiga bergens 3000 meter höga kedja med dess tunn-

mezer, vilkens man just var kandidat vid val till en av högsta domstolarna. Av alla sina krafter arbetar hon för hans val.

— Min man, säger hon, är en god far och kommer att bli en god domare. Jag har känt honom, sedan jag var sexton år och vet, vad han går för. Som jag har tre barn kan jag visserligen ännu mer barnavård än politik, men gäller det ett mycket viktigt intresse för min man måste jag ju hjälpa honom.

Härmed ha vi kommit in på att presentera några av de aktuella namnen just nu bland kvinnorna i New York och Förenta staterna — de som företråda några av de så många olika intressen, den amerikanska kvinnan äger, såsom ovan berörts.

Efter de två här nu nämnda, vilka äro särskilt bevandrade i politiska och kommunala ämnen, kunna vi måhända nämna namnen på ett par av de mest berömda skönheter, exempelvis miss Elsa Horne, en utomordentligt vacker kvinna, såsom noggsamt framgår av bilden, och därtill en typisk amerikanska. Till häst har hon erövrat "the blue ribbon" eller mästerskapet för Amerika i hoppning.

Som en blyxt tändes Virginia Lees namn på den lättare konstens himmel. Det var den 1 dec. i fjol, då U. S. A:s kanske främste skulptör Charles Gibson skrev en hel sida om henne i New York Times och förklarade, att hon var Amerikas vackraste modell. I årtal

Mrs Geo Vanderbildt med dotter — en miljonärskas vid plogen.

sådda nedstigningsplatser. Mrs Magnard följde från New York med amerikanskt intresse sin man under hela färden, beviljade älskvärdt intervjuer var dag, och var naturligtvis tillsammans med sina barn Roselyn och Evelyn den förste, som välkomnade mr Magnard, då han som förste man återkom till New York.

"Jag är ännu mer lycklig än jag är stolt just nu", sade hon denna gång till intervjuarne.

Det unga paret har emellertid även sedan låtit tala om sig, senast strax före jul, då mr Magnard i ett mycket uppmärksammat öppet brev i den dagliga pressen uttalade sin förkastelse över New York-damernas — tunna blusar...

Kvinnliga flygare finns det för övrigt icke många i Amerika — och som bekant ej i andra länder heller. Den första, som sökte sig in i flygningen som yrke var miss Waldo Peirce, och det är ju möjligt, att hon så småningom får många efterföljare. Bland annat skulle man kunna tro det, när man ser de många damer, som föra sina automobiler i New York — en sak, som genast slår besökaren. Man har till och med mer än en gång anledning att häpna över den för européer ovana synen av gamla gummor, som lugnt sitta vid ratten i det värsta gatuvimlet i New

York. Lugn, säkerhet, elegans, karaktärisera alla de kvinnor, som man ser föra sina biler i Amerika. Frankrikes och Europas första aviatrix, m:lle Jane Herveux — i november 1919 på grund av sina förtjänster utnämnd till kapten vid 472 franska luftskvadronen — kom i december till New York för att öppna en flygskola å Long Island. Uppslaget härtill fick hon under fjolåret i Paris, då hon hade passagerareflygningar intill huvudstaden och då av 200 kvinnor, som företogo en lufttripp över den franska huvudstaden endast en var fransyska — de övriga amerikanskor. Så att intresset syns inte saknas de senare, om de blott få någon som väcker detsamma.

Det är emellertid icke endast den eleganta limousinen, som amerikanskorna kunna hantera, utan även ett annat slag av automobil, nämligen motorplojen. Densamma framställes ju och användes i utomordentligt stort antal i Förenta staterna, och ibland händer det, att millionärsbarn själva sätta sig till ratten på den och plöja upp sitt land. Så är exempelvis förhållandet med mrs Geo Vanderbilt och hennes dotter, vilka på detta sätt giva ett exempel på att de äro lika goda som sina arbetare.

Ett annat namn, som är på mångas läppar, är mrs Molly Mallory. Hon är mer känd under sitt flicknamn Bjurstedt och är en svenska,

som för ett par år sedan kom över till Amerika för att söka sin utkomst som sjukgymnast. Fröken Malla Bjurstedt var då känd som en av Skandinavien om icke skickligaste så dock skickligare tennisspelerskor, som genom sin käckhet vann många vänner även i Stockholm, där hon deltog i en av Kungl. lawntennisklubbens vårturneringar. I Amerika utvecklade hon sig emellertid mycket hastigt och var år 1918 landets skickligaste kvinnliga tennisspelerska, som med glans erövrade mästerskapet. Under 1919 gick hon emellertid något tillbaka, vilket möjligen berodde på, att hon fick också ett annat intresse bredvid intresset för sitt arbete. Hon blev nämligen kär i en särdeles förmögen amerikan, mr Mallory, som hon träffat på tennisbanan, och gifte sig nu i december. Alltjämt räknas hon emellertid till toppfigureerna inom denna sport, är känd och populär överallt och kommer säkerligen att ännu en gång och förmodligen med större lycka än i fjol försöka sig på mästerskapet.

Bilden av en annan kvinna i detta vårt lilla galleri är säkerligen förut bekant för Iduns läsare, nämligen miss Jane Addams, den berömda föreståndarinnan för det berömda Hull house i Chicago. Tack vare ett älskvärdt rekommendationsbrev av amerikanske ministern i Stockholm, mr Ira Morris, som gör oss svenskar så många både större och mindre tjänster, fick förf. tillfälle att göra bekantskap med denna äktamerikanska institution — en egenartad blandning av klubbhus, folkhögskola och välgörenhetshem, inom vars gästvänliga murar så många tusen barn, ungdomar och äldre fått en tillflyktsort, ett hem, en skola. Helt visst har miss Addams' betydande livsverk, hennes stora personliga egenskaper, hennes varma människokärlek förut blivit omtalade eller skildrade i Iduns spalter. Om ej så fordra de sitt eget kapitel, och i varje fall vill den, som skriver dessa rader, i detta sammanhang endast framhålla att denna på en gång blida och rastlöst verksam kvinna syntes i sig förkroppsliga mycket av den amerikanska kvinnans bästa egenskaper: hennes vilja och förmåga att göra sig nyttig för sina medmänniskor, hennes skicklighet att gripa in på nya områden av mänskligt liv, hennes förmåga av uppoffring och uthållighet i vad hon känner vara hennes plikt.

(Forts. fr. sid. 95.)

betsstuga har fru Ryding haft det bästa stöd i fröken Maria Göransson, vilken alltifrån början varit arbetsstugans nitiska föreståndarinnan och som sådan tillvunnit sig mindre vanliga sympatier och ett allmänt erkännande, på vilket Sällskapet Pro Patria medalj nu vid 20-årsjubileet innebär ett värtaligt yttre tecken.

KARL LÖFSTRÖM.

*

Ett stort antal forna och nuvarande elever från Stockholms praktiska hushållsskola hade härom dagen samlats i skolans festsal för att fira den avgångna föreståndarinnan, fröken Anna Rönne. Fröken Rönne tillträdde sin plats som föreståndarinnan vid nämnda skola redan år 1892, och det var efter 28 års energiskt arbete för de unga, som hon den 1 sislidne okt. lämnade sin post. Vid den nämnda festen, vid vilken över hundra förutvarande elever voro närvarande, överlämnades till henne som en tacksamhetsgård en bokhylla och en textad adress, undertecknad av de talrika elever, som under hennes tid utexaminerats från skolan.

*

Fru Ida Castalia Lönnbeck fyllde den 27 d:s 75 år. Hon var på sin tid i Finland en flitig författarinnan på det andliga området och Zach. Topelius, i vars hem hon flitigt umgicks, satte henne i främsta rummet bland svenska skaldinnor av religiöst kynne. För ett par decennier sedan överflyttade hon med sin make, Waldemar Lönnbeck, till Stockholm. Sedan några år ända, har hon under krigstiden varit en trofast hjälp för de flyktingar och resande, vilka under de oroliga tiderna kastats av och an mellan Sverige och Finland.

*

Professorskan Mathilda Asp i Stockholm fyllde den 4 d:s 80 år. Fru A., som är född i Hälsingfors, grundade tillsammans med sin man, professorn

HYLINS PARFYM I PULVER

"GLOIRE"

böre jämförväxlas med puder. Hylins parfym i pulver är nämligen koncentrerad parfym i pulverform framställd enligt av oss uppfunnet förfaringssätt. En ask av detta pulver innehåller mera koncentrerad parfym än en flaskas flytande parfym till samma pris.

Hylins parfym i pulver möjliggör även i motsats till flytande parfym en genomgående diskret parfymering av kläder, hud och hår. Allt kan parfymeras med "Gloire" parfym i pulver. Lämnar inga fläckar å ömtåliga vävnader.

"Gloire" parfym i pulver (odeur "La Couronne", Liljekonvalj och Syrén) utmärker sig för en utsökt fin och varaktig doft och är den eleganta världens parfym par préférence.

Till salu i alla parfymaffärer. Pris Kronor 3: — per ask.

Hylin & C:os Fabriks-Aktiebolag, Stockholm.

Ingen gedigen besättning utan

**DUN
TÄCKEN**

Högsta komfort.

Idealet för II säng-
beklädnad.

J. SVENSSON & BOURGHARDT
SPECIALFABRIK - VINSLÖV.

Katalog
på
begäran.

Rikstol.
20 &
121.

STEINWAY

Ensoagenturer Steinway & Söner
Lundholms Pianomagasinet
Djulebergsgatan 32 Stockholm.

**Det bör ej vara
damerna obekant**

att man med Gooda-
Jästmjöl när det bästa
resultatet vid småbak.
Säljes i burkar à 25, 40
och 75 öre.

Handels-A.-B. Sten Sjögren & Co., Göteborg

La Mascotte Hud-Crème

Det bästa för ansikte o. händer.

**PARAMINT
PASTILLER**

FÖRORDAS AV LÄKARE.

Vid sjukdomar i munhåla och svalg.
Effektivt skydd mot smitta vid
epidmier.

SÄLJAS ÖVERALLT
A. B. PHARMACIA, STOCKHOLM
Kontrollant: PROFESSOR A. VESTERBERG.

i anatomi vid Hålsingfors universitet Georg Asp en anstalt för frisk- och sjukgymnastik samt ledde den under åren 1868—91. Därpå var hon under ett tiotal år lärarinna vid Whitlockska skolan i Stockholm. Föreningen Ynglingavännerna stiftades och leddes länge av henne.

*
Sextio år fyllde den 7 d:s fru *Anna Norrie-de Verdier* — en förste rangens stjärna inom svensk operettsångkonst. Då Idun upprepade gånger fört haft tillfälle att sysselsätta sig med hennes konst och personlighet, inskränka vi oss nu till denna korta erinran.

*
Stockholms länsstyrelse har hemställt till civilministern om något vedermåle åt gymnastiklärarinnan vid Atheneum för flickor i Stockholm, fröken *Maria Palmqvist* för hennes behjärtade handlingssätt, då hon den 16 febr. i fjor med fara för eget liv under en skridskofärd räddade två personer från att drunkna i en vak i Kyrksundet utanför Älgö i Tyresö socken.

Medan ridån är uppe.

LUDVIG HOLBERGS "BARSELSTUEN", eller "Barnsölet" som den ganska ogentligt kallas i Intima teaterns program, har sitt komiska värde i det galleri av kvinnotyper ur ett svunnet Köpenhamns borgerliga kretsar, som defilerar förbi i barnsängskvinnans rum. Som i ett koncentrat samlar dikteren här representanter för snart sagt alla mänskliga karaktärslyten, och han spar minsann inte på riset vid avstraffningen. För en modern åskådare blir det stundom alltför grovt och alltför ensidigt, medan dessemellan den djärva komiken influerar oemotståndligt på skrattnusklerna.

Men när de värda damerna och deras löjligheter samt- och synnerligen passerat scenen, faller med dem hela komedin ned i det triviala och osmakliga. Under två hela akter får man genomlida en serie pajizzerier, som i en modern pjäs skulle anses som ett dåligt revyskämt, men i skyddet av Holbergs geni få upptäga över sig en nimbus, som de faktiskt icke äga.

Barselstuen är väl f. ö. den av Holbergs komedier, som minst lämpar sig för svensk scenkonst. Hr *Rune Carlsten*, vars talang som komisk karaktärs-skådespelare har skänkt oss många angenäma teateraftnar, gjorde ärliga ansatser för att som den av sina egna lyckade pinade äkta mannen träffa stilen. I första nummeret blev den snart blev denna gnällande, svärjande och fjantande gubbe olidlig — utan spår av komisk färgläggning. Betjänten var också fjärran från knipslugheten och det lustiga humöret, som i så rikt mått är nedlagt hos de holbergiska betjänttyperna. Långt bättre stod det till på spinn-sidan. Fröken *Dörum* och fru *Appelberg* — den förras berusade Anne Kannstöpäre, den senare som Gedske, vilken snorade och grät utan återvändo — skänkte publiken en stunds förnimmelse av äkta holbergsk komik. De förstodo sin sak i grund och botten och sparade inte på färgerna. Fröken *Nelson* samt fru *Fröberg* och fröken *Ahlstrand* kompletterade på ett lyckligt sätt den feminina sladderhoppen. Barnsängskvinnan i fru *Erastoffs* skepnad var välgörande vacker och mänsklig mitt ibland detta urval av fula och inbiliska tokor. Men fullt så indolent hade hon inte behövt vara.

Hr *Winnerstrand* har fått det svåra värvet att i komedin "Äventyret" efterträda Anders de Wahl som Valentin, den självgode, pedantiske tjänstemannen i Kontrollverket. Efter en fullständigt misslyckad första akt blev skådespelaren i den tredje akten herre över sina medel och gav verkligen en mycket rolig bild av den för en rad av missöden utsatta brudgummen, som aldrig nådde vigselfallen. Fru *Hedberg* var en intagande Héléne de Trevillac, ehuru rollen egentligen ej ligger för henne, och fru *Håkansson* vann nu som förut en konstnärlig seger för sitt hjärtevinande, fina spel som farmodern. Det gamla gardet är i alla fall numro ett. ARIEL.

GAHNS MANIOL

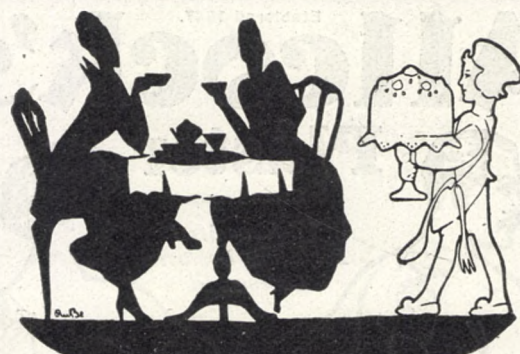
DET BÄSTA
FÖR HUDEN
I ALLA VÄDER

GERG
1920

MUSTAD'S
VÄXT-MARGARIN

BEGÄR HÖGSTA MÄRKET:

MUSTADS
"BÄSTA-VÄXT"

Quick Tårtan

ETT FÄRDIGT TÅRTMJÖL
ATT TILLSÄTTAS ENDAST MED VATTEN

BRUKSANVISNING.

Håll hela paketets innehåll i ett fat och tillsätt en tekopp vatten (mjölk kan även användas), rör om med en stor sked tills alla klumpar försvunnit. Smeten skall vara så lös att den sakta droppar från skeden. Därefter hälls den i en förut på vanligt sätt smord och bröad form, insättes omedelbart i lagom uppvärmd ugn o. gräddas i c:a 30 minuter. Tages därefter ut ur formen och får kallna. Tårtan är därefter färdig att serveras.

Till salu i alla speceri- och matvaruaffärer.

Tillverkare:

OVE LILIEBLAD & Co., STOCKHOLM.

Riks 80289.

Allm. 32796.

HURRA! NU FÅ VI
THULE CACAO

TVÄTT- PULVRET RENEN
 Oskadligt för händer och kläder.
 Populärt genom sin stora tvålhalt och renhet.

Kvinnan i affärslivet
 - Huru stor är hennes framtid?

Erfarenheten visar att de skickligaste och bäst avlönade hava först genomgått en grundlig undervisning vid

REMINGTON
 - INSTITUTET -

Anmäl Eder genast till kurserna i **Maskinskrivning** och **Stenografi**.
 Nya kurser börja 1:sta veckan i februari.

Vill Ni bevara
 Er röst klar använd dagligen

SALAM-tabletten

Förordad av Prof. C. B. Mesterton.
 Säljes överallt i askar à 50 öre.

Annonsera i Idun!

Etablerad 1847.
Allcock's Plåster

EAGLE BRAND.

Världens Mest Betydande Utvärtes Läkemedel.

Smärtor i Ryggen.

Intet plåster kan jämföras med Allcock's. Förmår starka klena ryggar mer än någonting annat.

Smärtor i Sidorna

lindras hastigt af Allcock's Plåster på samma gång som det stärker sidan och återställer energien.

Allcock's är ett ursprungligt och äkta poröst plåster. Det är ett Universalmedel, som säljes i alla apotek öfver hela den civiliserade världen. Kan påläggas hvarhåst smärtor finnas.

Skulle Ni vara i behof af ett piller, Fullkomligt vegetabiliska. (Est. 1752.)
 TAG DÅ UTAF **Brandreth's Piller**
 Vid förstoppning, gallsjuka, huvudvärk, svindel, dålig matsmältning etc.
 FÖRSÄLJAS HOS ALLA APOTEKARE.
 ALLCOCK MANUFACTURING CO., Birkenhead, England.

Vita nätter.

(Ur en drömmares memoarer.)

Av FJODOR DOSTOJEVSKI.

Översättning från ryskan av *Ellen Rydelius*. (Forts.)

OGH LIKVÄL VAR MIN NATT bättre än min dag! Så här var det.

Jag kom tillbaka till staden mycket sent, och klockan hade redan slagit tio, då jag närmade mig min bostad. Min väg gick längs kanal-kajen, där man vid denna tid icke möter en levande själ. Det är också sannt, att jag bor i en mycket avlägsen del av staden. Jag gick och sjöng, ty när jag är lycklig, gnolar jag ovillkorligen för mig själv liksom varje lycklig människa, som varken har goda vänner eller bekanta och som i ett glatt ögonblick icke har någon att dela sin glädje med. Plötsligt hände det mig något mycket oväntat.

Något avsidet, lutad mot kanalracket, stod en kvinna. Med armbågarna stödda mot balustraden betraktade hon synbarligen mycket uppmärksamt kanalens grumliga vatten. Hon var klädd i en mycket söt gul hatt och en kokett svart mantilj. "Det är en ung flicka och absolut en brunett", tänkte jag. Hon tycktes icke höra mina steg, hon rörde sig icke ens, när jag gick förbi med återhållen andedräkt och hårt klappande hjärta. "Det var besynnerligt!" tänkte jag, "säkert grubblar hon mycket över något", och plötsligt stannade jag som fastnaglad. Jag tyckte mig höra en halvkvävd snyftning. Ja, jag misstog mig icke: flickan grät och ett ögonblick efteråt hördes åter en snyftning och så ännu en. Min Gud! Mitt hjärta sammanprässades. Och hur blyg jag än är inför kvinnor, så var ju detta ett sådant egendomligt ögonblick!... Jag vände mig om, tog ett steg mot henne och skulle absolut ha sagt "Min nådiga!" om jag icke vetat, att detta utrop redan yttrats tusen gånger i alla mondäna ryska romaner. Det var endast detta som hindrade mig. Men medan jag letade efter ord, vaknade den unga flickan ur sin dvala, hon såg sig omkring, kom till besinning, slog ned ögonen och gled förbi mig på kajen. Jag följde genast efter henne, men hon märkte det, lämnade kajen, gick tvärs över gatan och fortsatte på trottoaren. Jag vågade icke gå över gatan. Mitt hjärta skälvde som på en liten fångad fågelunge. Plötsligt kom en tillfällighet mig till hjälp.

På andra sidan trottoaren, icke långt från min okända, uppenbarade sig plötsligt en frackklädd herre av solid ålder men med allt annat än solid gång. Han gick med vacklande steg och försiktigt stödd mot väggen. Flickan ilade som en pil, brådskande och skyggt som flickor i regel gå, då de icke vilja, att någon skall erbjuda sig att följa dem hem på natten, och den raglande herrn skulle icke på några villkor ha hunnit ifatt henne, om icke mitt öde ingivit honom tanken att anlita konstlade medel. Plötsligt, utan att säga ett ord, stramar min herre upp sig och störtar hals över huvud framåt, han springer för att hinna upp min okända. Hon flög fram som vinden, men den vacklande herrn var nära att hinna upp henne, han hann upp henne... Flickan skrek till... och... jag välsignar ödet för den förträffliga knölpåk, som jag denna gång råkadde hålla i min högra hand. Jag befann mig ögonblickligen på den andra sidan av trottoaren, inom ett ögonblick hade den objudne herrn förstätt situationen, han tog sitt förnuft till fånga, resignerade tigande och först då vi voro mycket långt borta, protesterade han mot mig i ganska energiska ordalag. Men hans ord nådde oss knappt.

— Tag min arm, — sade jag till min okända, — han skall icke våga besvara er vidare. Hon lade tigande sin hand, som ännu darade av sinnesrörelse och förskräckelse, på min arm. Ack, objudne herre! Vad jag välsignade dig i denna stund! Jag kastade en

Brana-Kaffe

det gamla, välkända fabrikkaffet, finnes nu åter i handeln.

Det är öoverträffat som ersättning för eller tillsats till äkta kaffe.

Med största omsorg berett av svenska växtprodukter, huvudsakligen ren spannmål, är Brana-Kaffe synnerligen välsmakande och fullständigt oskadligt för mage och nerver. Barn och klena personer borde aldrig dricka annat kaffe. Dessutom är Brana väsentligt billigare än bönkaffe.

Säljes överallt à kr. 2:25 för helkilo och kr. 1:25 för halvkilopaket.

A.B. FÖRENADE
PIANO & ORGELFABRIKER
 GÖTEBORG

Flyglar, Pianon, Orglar från landets förnämsta fabriker. Försäljningsmagasin. Stockholm: Drottningg. 28, Göteborg: Arkaden, Malmö: Österg. 28, Norrköping: Drottningg. 16, Gävle: N:a Kungsg. 25.

BOLINDER'S

Erkänt förstklassigt arbete.

Olika storlekar för hushåll, restauranter, slaktare, charkuterier m. m.

Priskurant på begäran från

Bolinders
 Stockholm

ZENITHS

Växt Margarin
 är det förnämsta

Ferrin

Bästa järnmedel

utmärkt styrkande.
Föreskrives av många läkare.
Fås på apoteken.

Frälsningsarméns Handelsdepartement

24 Östermalmsgatan 24
STOCKHOLM

Bok-, Musikinstrument
och Pappershandel

Filialer:

S. Allégatan 9, Göteborg
Norrländsgatan 21, Sthlm

Musikinstrument:

Gitarrer, mandoliner, gitarrmandoliner, gitarrlutor, violiner, cello, dragspel, flöjter, klarinetter, mässingsinstrument av förstklassig svensk o. utländsk tillverkning, trummor, fodral, strängar o. övriga tillbehör. Orglar från främsta fabriker. Hög rabatt vid extra kontant köp av orglar.

Äkta Ceylon-Té

à 10:— pr kg. Lever. i hektopaket.

Arméns berömda Kakao

à 6:50 pr kg. Lever. i hektopaket.

En plats-annons uti
Vermlands-Tidningen
läses i över 10,000
Vermlandshem.

Länets enda dagliga tidning.
Huvudkontor: Karlstad.

EUCALYPTUS

är välsmakande, kraftigt verkande vid förkylningar hals- o. strupåkommor etc.

Weydes Tekn. Fabriks A/B., Norrköping.

EN KOPP HULTMANS RENA CACAO

är det bästa på hela dan!

ELEKTRISKA KOKKÄRL AV ALUMINIUM

ELEKTRISKA A.B. SKANDIA
STOCKHOLM

snabb blick på henne: hon var mycket söt och hon var brunett, — jag hade gissat rätt. I hennes svarta ögonfransar glänste ännu ett par tårar, om efter förskräckelsen nyss eller av smärtan för en stund sedan kunde jag ej avgöra. Men på hennes läppar strålade ett smäleende. Även hon tittade i smyg på mig, rodnade lätt och sänkte blicken.

— Nu ser ni, varför stötte ni bort mig nyss? Om jag varit där, hade ingenting hänt.

— Men jag kände er icke, jag trodde att ni också... — Och känner ni mig nu?

— Ja, litet. Se t. ex. varför darrar ni?

— Ah, ni anade det genast, — svarade jag, hänförd över min flickas klokhet, ty sådant stör aldrig hos en skönhet. — Ja, ni anade vid första ögonkast med vem ni hade att göra. Alldeles riktigt, jag är blyg tillsammans med kvinnor, jag blir upprörd, det förnekar jag icke, lika upprörd som ni var nyss för ett ögonblick sedan, då denne herre skrämde er... Jag är på sätt och vis förskrämd nu: det är som en dröm, och icke ens i drömmen anade jag, att jag en gång skulle komma att tala med en kvinna... — Vad? Verkligen?

— Ja, och om min hand darrar, så är det därför att den ännu aldrig berörts av en så söt liten hand som er. Jag har alldeles vant mig av med att umgås med kvinnor, jag menar, jag har aldrig varit van vid dem, jag är ju ensam. Jag vet icke ens hur jag skall tala med dem. Och jag vet det icke heller nu — har jag icke sagt någon dumhet till er nu? Säg mig rent ut: jag säger på förhand, jag är icke lättstött...

— Nej, nej, visst icke, tvärtom. Och om ni verkligen fordrar, att jag skall vara uppriktig, så skall jag säga er, att kvinnor tycka om en sådan blyghet. Och vill ni veta mera, så tycker jag också om den, och jag kör icke bort er, förrän jag kommit hem.

— Ni är sådan mot mig, — började jag flämtande av hänförelse, — att jag strax upphör att vara skygg och då — farväl, alla mina chanser!

— Chanser? Vilka chanser, till vad? Det var återigen fult.

— Förlåt! Jag skall icke säga så mera, det halkade ur mig. Men hur vill ni, att man i ett sådant ögonblick skall undgå att känna en önskan...

— Att behaga, menar ni?

— Nåja, men för Guds skull, var god mot mig. Betänk vem jag är! Jag är ju redan tjugosex år, men jag har aldrig träffat någon människa. Säg, hur skall jag kunna tala väl, skickligt och lämpligt? Det blir fördelaktigare för er, när allt blir öppet och uppenbart... Jag kan icke tiga, när hjärtat i mig talar. Nå, det gör det samma. Tro mig, jag känner icke en enda kvinna, icke en enda! Jag har ingen enda bekantskap! Och jag bara drömmer varje dag, att jag äntligen en gång skall möta någon. Ack, om ni visste, hur många gånger jag varit förälskad på detta sätt!...

— Men hur då, och i vem?

— Icke i någon, i ett ideal, i henne, som jag sett i drömmen. Jag skapar i mina drömmar hela romaner. Åh, ni känner mig icke! Det är sant, jag har träffat två, tre kvinnor, det är ju ej möjligt annat, men vad för kvinnor?... Det var bara sådana där hyresvärdinnor, som... Men jag narrar er att skratta, jag skall berätta för er, att jag flera gånger tänkt att helt enkelt, utan alla ceremonier, tilltala någon aristokratisk dam på gatan, då hon var ensam förstas, och naturligtvis tilltala henne blygt, vördnadsfullt, passionerat, säga henne, att jag förgås ensam, att hon icke skulle jaga bort mig, att det icke finns något sätt för mig att lära känna någon kvinna, försäkra henne att det hör till en kvinnas skyldigheter att icke avvisa den skygga bönen från en så olycklig människa som jag. (Förts.)

Florndol-Pålen

är damernas favorittvål.

PARFYMERI FLORA, GEFLE.

TÄNDSTICKSBOLAGET

FÖR VÄSTFICKAN ÄRO
ETUI-TÄNDSTICKOR.

SÄRSKILT BEKVÄMA
SÄLJAS I CIGARR- & SPECERIFÄRRER
och ENGROS AV:

Specialtändsticksbolaget
Forsäljningsaktiebolag
Nackholm

Det är överdraskande behagligt med några droppar

Barnängens
KØLNERVATTEN
i tvättvattnet.

Cloettas

GULD-CACAO

och

CHOKLAD

Förnämsta svenska fabrikat

Säljas överallt

SVAR.

A DEN i N:o 4 införda serien frågor följer här nedan svar, och har redaktionen ansett, att priset 15 kr. denna gång bör tilldelas signaturen "A. F.", vadan innehavarrinnan av denna signatur behagade anmäla sig å vår byrå för beloppets utbekommande.

N:r 1. Enligt min uppfattning bör den unge mannen inte läsa mera. Det synes ju klart och tydligt, åtminstone enligt mitt sätt att se saken, att han inte tål att läsa. Låt honom nu först göra sin värnplikt. Se hur han då är. Råd gör så med en läkare angående den unge mannens hälsa och hör vad läkaren tycker och tror. Och den unge mannen själv bör väl också ha ett ord med i saken. Han bör ägna sig åt det som han har läggning för. Har han studentexamen, och litet därtill har han ju dessutom, så kan han enkom med detta komma in på något, på post, på apotek, på bank, som volontär på en tidning etc. etc. utan att behöva förhåla tiden med mera läsning. Kunskap är visserligen makt, men inte utan när vi kunna begagna kunskapen. Eljest blir det med kunskapen såsom med den resandes pärlor och diamanter i sagan. Den resande hade gått vilse i en skog och han hade inte den minsta nytta av alla sina dyrbarheter, emedan han inte kunde förvandla dem i bröd. Mången kunskapsrik människa har ödelagt sin ungdom och ibland sin hälsa på att skaffa sig bokliga kunskaper. Men han är inte i stånd til att göra sig praktisk nytta av dessa kunskaper. Där emot andra ha t. ex. tagit blott och bart studentexamen, men ha fått platser på 7,000 kr. pr år. Slump och tur tycker någon. Kanske. Men på samma gång påpasslighet, vakenhet, praktiskt sinne. Och studerandet av annonser, där de mest underbara uppslag kunna givas. Just i våra dagar, då många bolag annonsera. Då gäller det att passa på. Bort med allt mismod — bör ni säga till er unge son — upp med huvudet — se bara livet i vitögat och se efter vad det kan ha att giva. Så ger det också. Absolut, prompt och säkert! Ebon.

— Först av allt bör ni göra allt för att er son skall återvinna krafter och jämvikt. Och tycks det mig, som om just fullgörandet av värnplikten i hög grad skall kunna bidra härtil. Rörelser och exercisen i fria luften kan mången gång göra underverk på klena ynglingar. Ni skall få se, att han återkommer därifrån starkt och uppriskad till både kropp och själ. Men råd honom då till att under den tiden ej läsa. Studentbetyget blir visst inte för gammalt. Om han sedan t. ex. skulle försöka ta farmaceutexamen, som ej tar så lång tid. Eller tandläkarexamen, som har framtid för sig, då vi just nu behöva hur många som helst på det området.

(Forts. i B-numret.)

VINÄGRONS

ÄTTIKSPRIT

ÄR BÄST FÖR

BORDET OCH KÖKET!

E. SJÖSTRAND

62 Västerlånggatan 62, 1 tr.

Damskrädderi & Kappaffär

Kappfabrik

Egen tillverkning av **Damkappor, Dräkter, Bachfisch- o. Barnkappor.**

Reella varor. Humana priser. Beställningar emottagas.

Lär Eder

Fransk, Engelsk och Tysk Handelskorrespondens, Stenografi och Maskinskrivning

vid

BAR-LOCK-INSTITUTET

HAMNGATAN 88 - STOCKHOLM C

Begär redogörelse!

OLJE-MÅLNINGAR

AQVARELLER

av Sveriges förnämsta konstnärer

A.-B. C. E. FRITZES

K. HOVBOKHANDEL

Fredsgatan 2

"Vermländingar

prenumerera och annonsera i

Karlstads-Tidningen!"

Röd näsa, röda händer, frostskada i allmänhet är

DAMERNAS SKRÄCK

Med fullt förtroende kunna Ni häremot använda Bores frostbalsam vilket medel även hjälper mot gammal frostskada. Bores Frostbalsam är känt sedan 40 år tillbaka och verkar synbarligen efter första behandlingen.

Absolut oskadligt. Följ noga bruksanvisningen. Säljes i parfym- och kemikalieaffärer, 4 kr. per flaska. En gros: A.-B. Parfumeri Barlach, Stockholm C.

I nordan, sunnan öst o. väst **Pix** är bra o. **Pix** är bäst!

Askar i förseglade omslag: 75 öre och i påsar: 25 öre.

ENGELSKA "KVICK-SOPPOR"
Begär det hos nder handlande
Parti: Ringheim Katrineholm

VIKING-KRÄMEN

ger högsta glans med minsta arbete. Den smetar och klibbar ej som andra putsmedel och efterlämnar ingen tjock, hårdnande, läderförstörande beläggning utan utbreder sig ytterst tunt, varigenom lädrets struktur och smidighet bevaras. Viking-krämens fullt vetenskapliga, för lädrets konservering och vård avpassade sammansättning förhöjer väsentligt skodonens hållbarhet.

Tillverkare:

Industriaktiebolaget VIKING, Örebro

Kunglig Hovleverantör

FREJAMI PASTILLERNA

fylla såväl hygienens som den goda smakens krav. Vägörande vid fall av hosta, heshet och liknande åkomor.

REN SÖCKERPRODUKT!

SÄLJAS ÖVERALLTI

VITRUMS FERROL

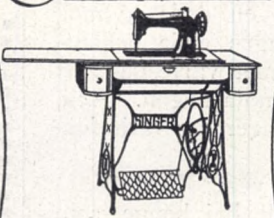
är det kraftigast aptitgivande och mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättsmält föredrages det av den ömtåligaste mage. Vid blodbrist och svaghet av största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tages av såväl barn som vuxna.

Tillverkas å

APOTEKET VASENS DRUG-HANDELS LABORATORIUM STOCKHOLM

Originalflaskor om 500 gram. Finnes å alla apotek.

SINGER

"Sybordsmaskiner"

**Lediga platser
Platssökande
Inackorderingar**
samt
Diverseannonser
återfinnas i **Binumret.**

D:r A. KARSTEN
Medicinskt Elektricitets-,
Ljus- och Röntgeninstitut
Kungsg. 60, STOCKHOLM
Behandling av
reumatiska åkommor.

Gerda von Sydows
SÅNG- OCH MUSIKINSTITUT
David bagares gata 1, Stockholm
A. T. 285 11. -:- R. T. 94 33.

Gymnastikdirektörsexamen
avlägges efter 2-årig kurs av kvinnliga elever vid
Sydsvenska Gymnastik-Institutet.
Ny kurs börjar 1 sept.
Prosp. Major J. G. Thulin, LUND.

För den nyfödde
Komplett utstyrelse, särd. praktiska plagg i stor modell, välsytt av bästa tyger. Pr provkartong »Extra elegant». 15 kr. och 20 kr. Mössor 3:—, Bärmantlar 7:—.
Fru Caspersson, Örebro.

Velvet Complexion.
Överträffligt hudmedel.
»Velvet Complexion» är en mjölkliknande vätska som utan tvekel är framställd av mandel. Vilka ytterligare ingredienser, som släta ut rynkor, göra musklerna fasta och giva hyn klarhet och vithet, vet jag ej. Något trolleri är det.» Ur Anna Söderberg: Skönhetsvård. Pris kr. 8:— plus porto.
FRANSKA PARFYMMAGASINET,
Hovleverantör.
Drottninggatan 21, Stockholm.

Kvinnosjukdomar.
Underlivslidande och liknande undvikes bäst genom Haralds livmodersspruta. Pris 12, 16, 20 kr., med båda rören 16, 20, 24 kr. Haralds Sköljningspulver 2 kr. pr ask. Livmodersspeglar 3, 5 och 10 kr. Bok prislistan 22 och ill. kat. 23. mot 12 öre porto i försegl. brev utan firmatryck.
Till landsorten mot postförskott eller förut insänd likvid.
— Constantin Harald
Linnégatan 18. GÖTEBORG.

Underlivslidande
och dylikt undvikes bäst med livmoderssprutan Nolibor, av förnickad och förtent metall, ingen rostande, mindrevärdig bleckspruta. Pris 15, 19, 23 kr., med båda rören 20, 25, 30 kr. Lämpigaste lösning är Noliborpulver 5 kr. pr ask. Livmodersspeglar 10 och 20 kr. Även andra sjukvårdsartiklar. Prislista mot 15 öre porto.
CARL G. SCHRÖDER,
Möllevångsgat. 53 b, Malmö 1.

Från Ystad till Haparanda användes **Yvytvål.**
Säljes i varje välsorterad Parfym- och Herrekiperingsaffär.
Österlin & Ulrikssons
Kem. Tekniska Fabrik, Ystad.

SÖT LINGONSAFT
högrima, hälften natur. ospädd saft mot lika mängd socker, försäljes inclusive glas och låda till pr. av:
för 12 helbutejer kr. 22:—
för 25 helbutejer kr. 42:—
fritt banvagn här mot efterkrav.
A.-B. Fruktförädling, Filipstad.

SJU
dagar i veckan
läses en annons i
IDUN

VID BAKNING

av kakor, tårter, småbröd, puddingar och för övrigt alla slags finare bakverk behöver man numera icke använda jästpulver. I stället användes

**AHLGREN'S
ÄGGERSÄTTNING**

som är oöverträffat som jäsmiddel på samma gång som det även i viss mån ersätter de dyra äggen.

Varnas för mindervärdiga efterapningar.

F. Ahlgrens Tekn. Fabrik
Gefle.
Kunigl. Hovleverantör.

AFTONTIDNINGEN

är den modärnaste av
huvudstadens kvälls-
tidningar

Pröva och döm
själv!

Utmärkta organ

för
annonsering i landsorten:

Avesta: Avesta Posten.	Ludvika: Ludvika Tidning.
Borlänge: Borlänge Tidning.	Luleå: Norrbottens-Kuriren.
Borås: Borås Dagblad.	Malmö: Skånska Aftonbladet.
Engelholm: Engelholms Tidning.	Mariestad: Tidning för Skaraborgs län.
Eskilstuna: Eskilstuna-Kuriren.	Mora: Mora Tidning.
Falun: Falu-Kuriren.	Norrköping: Norrköpings Tidningar.
Gevele: Gevele-Posten.	Skövde: Skaraborgs Läns Annonssblad.
Halmstad: Hallandsposten.	Sundsvall: Sundsvalls-Posten.
Hedemora: Södra Dalarnes Tidning.	Sunne: Fryksdalsbygden.
Hälsingborg: Hälsingborgs Dagblad.	Säter: Sätters Tidning.
Härnösand: Härnösands-Posten.	Söderhamn: Söderhamns Tidning.
Höganäs: Höganäs Tidning.	Trelleborg: Trelleborgs Allehanda.
Jönköping: Smålands Allehanda.	Uddevalla: Bohusläningen.
Kalmar: Barometern.	Uppsala: Tidningen Uppsala.
Karlshamn: Tidningen Karlshamn.	Umeå: Västerbottens-Kuriren.
Karlskrona: Karlskrona-Tidningen.	Visby: Gotlänningen.
Karlstad: Värmlands Läns Tidning.	Växiö: Smålands-Posten.
Katrineholm: Katrineholms-Kuriren.	Ystad: Södra Skåne.
Kristinehamn: Ansgarii-Posten.	Örebro: Örebro Dagblad.
Landskrona: Landskrona-Posten.	Örnsköldsvik: Örnsköldsviks-Posten.
Linköping: Östgöten.	Östersund: Jämtlands-Posten.

**PÄRMAR
IDUN 1919**

kunna erhållas hos hrr bokhandlare eller direkt från Iduns Expedition mot likvid i postanvisning

Röd pärm till "IDUN" med guldtryck Kr. 3:— + porto
Röd pärm till "Romanbiblioteket" och "Njälpredan" Kr. —:75 + porto

MEETHS

Hvita Vecka

börjar måndagen den

9.

Dina blommors trevnad
Är ditt hems trevnad.

Detta uppnås genom
användande av

Stidsvigs
Blomstergödning

A.-B. FETTINDUSTRI,
Malmö.

Finnes hos de flesta frö- & blomsterhandl.

OM JAG MÅSTE TVÄTTAS,
SÅ TVÄTTA MIG ÅTMINSTONE MED

VINOLIA

DEN NYA ENGELSKA "PH. D."-GRADEN.

Flera brittiska universitet ha nu inrättat en "Ph. D."-grad, som torde lämpa sig speciellt för svenska studenter.

1. Varje med universitetsexamen försedd studerande, tillhörande något, av härvarande universitetsmyndigheter, godkänt svenskt universitet, äger inskriva sig vid brittiska universitetet för att idka studier i och för vinnande av "Ph. D."-graden.
2. Denna grad kan vinnas inom alla fakulteter, den teologiska, juridiska, medicinska, humanistiska, naturvetenskapliga, tekniska och kommersiella.
3. Den beräknade studietiden vid brittiska universitetet uppgår till omkring 2 år.
4. Graden i fråga kan vinnas genom en avhandling jämte skriftlig eller muntlig tentamen, om så anses önskvärt.

ALLA UPPLYSNINGAR

beträffande kurser, levnadsomkostnader jämte andra detaljer, kunna på begäran erhållas från

THE UNIVERSITIES BUREAU
IMPERIAL INSTITUTE, LONDON.

BRITTISKA UNIVERSITET

I Storbritannien finnas 18 universitet, vilkas lärarstab och elevantal äro ungefärligen följande:

	Lärarstab	Studenter
Universitetet i Aberdeen.....	84	1024 (328 kvinnliga)
" " Belfast.....	66	685
" " Birmingham.....	141	874
" " Bristol.....	222	895 (241 kvinnliga)
" " Cambridge.....	138*	3676 (1914)
" " Dublin (T. C. D.)..	100	1285
" " Durham.....	151	961 (33 kvinnliga)
" " Edingburgh.....(c)	200	2529 (546 kvinnliga)
" " Glasgow.....	158	2916 (662 kvinnliga)
Irländska nationaluniversitetet.....	157	1774
Universitetet i Leeds.....	186	1065 (204 kvinnliga)
" " Liverpool.....	214	1170 (305 kvinnliga)
" " London.....	800—900	4086
" " Manchester.....	238	1268
" " Oxford.....	159*	3045 (450 kvinnliga)
" " St. Andrews.....	93	508 (200 kvinnliga)
" " Sheffield.....	146	399
" " Wales.....	164	1319 (437 kvinnliga)

* Dessutom finnes ett stort antal kursledare och docenter.

(Universitetsnotarierna lämna på begäran alla närmare upplysningar.)